1941 szeptember 5 péntek

DEBRECZEN

XVIII. évf. 202. sz. Keletmagyarországi Napló Ára: 12 fillér

Elhangzott a szó, zeng az induló

hangzott egy esztendővel ezelőtt a nyirábrányi határon, ahol a debreceni hadtest várta a parancsot, hogy induljunk Erdélybe, a felszabadulás nagy örömében, melyre két évtizeden keresztül mindannyian olyan kimondhatatlanul vártunk. Ott voltunk a határsorompó mellett, ahonnan alig néhány perccel előbb mentek el azok, akik húsz esztendőn keresztül mindig érezték, hogy nekik nem hazájuk, ők onnan előbb, vagy utóbb el kell, hogy menjenek. Ott voltak a hivatalos város, a vármegye vezetői. Ott állott csapatai élén a hadtest parancsnoka és mikor felzendült a katonazenekar intonálásában a Himnusz, mit tagadjuk, miért is tagadnánk, kicsordult valahányónk szeméből a forró könny. Sírtunk, mint a felszabadult nagy örömben csak sírni lehet. Elcsuklott a hangunk és néztünk, néztünk a könnyeinken keresztül a szeptemberi ködösen kéklő felszabadult föld felé, ahonnan már jöttek a boldog és örömükkel alig bíró magyarok, hogy látván lássák, valóban mennek-e a honvédek, akiknek érkezését húsz esztendőn keresztül annyiszor várták, olyan epekedő nagy szeretettel megálmodták...

*

Az ezredkürtös Imához! — fújt, pillanatnyi csend, hogy még madár se szólott, ág se rezdült, csak a röppenő imádságos boldog lelkek szent öröme röppenhetett a magasságos egek felé...

És akkor néhány keresetlen, töredezetten meghatott szóban elhangzott a búcsúztató és visszavárő reménykedés az induló seregnek. Nyomban válaszolt a hadtestparancsnok, katonás rövidséggel és sokatjelentő tömörséggel:

— Becsülettel végrehajtjuk a feladatot, mit reánk bízott a legfelsőbb Hadur, hogy azután visszatérjünk s éljük itt a magyar katona életét ebben az ősi magyar városban!...

Vezényszó hangzott, az élen elindultak az első határvadászok, majd görgő kerékzörgéssel lendült a páncéltörőágyu és azután végeláthatatlan sorban áradó folyóként vonult jó kedvvel, virágosan, mosolygó arccal a hatodik hadtest. Gyalogosok, ágyuk, hadiszekerek, huszárok, motoros alakulatok és egészségügyi csapatok, valamennyi fegyverneme van a magyar hadseregnek, mindegyikből vonult frissen, ünnepi pompában. Az eleje már Ermihályfalva könnyes virágesőjében járt, amikor a sereg vége még mindig a debreceni házak alatt vonult...

*

Életünk legszebb napja volt és soha nem adhatunk hálát a magyarok Istenének, hogy részesei voltunk annak a nagy örömnek, mely minket 1940 szeptember 5-én reggel ért... Ma egy éve.

Boris bolgár király fogadta Raeder vezértengernagyot

Clodius szombaton Istanbulba érkezik — Hírek Roosevelt és Konoye japán miniszterelnök találkozójáról

Honvéd kötelékek újabb sikere a dnyeperi harcokban Megadást színlelő és azután támadó ellenséges csoportot megsemmisítettek

Legújabb magyar jelentés

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szövetségesek a Dnyeperparti harcokban az ellenség véres veszteségei mellett folytatják újabb sikerekkel járó hadműveleteiket.

A honvéd kötelékek kisebb harcok után birtokukba vettek egy fontos támaszpontot és visszaverték az ellenségnek azt a kisérletét, amely annak visszaszerzésére irányult. Eközben újabb foglyokat ejtettünk.

Egy magyar osztagot megadást színlelő polgári ruhás ellenséges csoport támadott meg. A támadó csoportot a honvéd osztag teljesen megsemmisítette.

Légvédelmi tűzérségünk lelőtt egy szovjet bombázó repülőgépet.

Törökország helyzetéről egész sereg hírt repít fel a világsajtó. Ezeknek nagy százaléka azonban nem bizonyul valónak.

Berlinben hiavtalosan cáfolják azokat a híreket, amelyek német, bolgár, sőt olasz csapatösszevonásokról véltek tudni a török határon.

Raeder német vezértengernagy a bolgár fővárosba érkezett, hogy ott megbeszéléseket folytasson.

Ankarában meglehetős izgalmat keltett és a sajtó részéről egyöntetű ellentmondást váltott ki Sterling tengernagynak, az Egyesült Államok volt tengerészeti vezérkari főnökének nyilatkozata, amelyben azt követelte, hogy Törökország nyissa meg a tengerszorosokat az angol hajóhad előtt, hogy így meg lehessen akadályozni a német előretörést a kaukázusi olajmezők felé. Ha Törökország ezt nem tenné meg — fűzte hozzá Sterling tengernagy — meg kell támadni a tengerszorosokat.

A török sajtó nagy felháborodással foglalkozik a »Star« című amerikai lap, valamint Stirling tengernagy cikkével. Az »Ikdam« szerint az amerikai sajtó cikkei nyilvánvalóan arra uszítják Angliát, hogy támadja meg Törökországot, vagyis tegye hadviselővé az eddig semleges török államot.

Ugyanekkor feszült figyelemmel kísérik a török fővárosban Papen német nagykövet utazását és messzemenő következtetéseket fűznek ahhoz a tényhez, hogy Papen a helyzetről személyesen tesz jelentést a Führernek.

ANKARÁBAN KOMOLYNAK TARTJÁK A HELYZETET

A »Nationalzeitung« ankarai jelentése szerint Inonü török köztársasági elnök és Csakmak tábornagy legutóbbi beszéde, amelyet a török hadsereghez intézett, kiemelte a helyzet komolyságát és megmutatta, hogy milyen komolyan néznek Törökországban a helyzet további alakulása felé.

Római értesülés szerint felelős politikai körökben változatlanul bíznak abban, hogy Törökország továbbra is fenntarthatja szomszédaival a szigorú semlegességen alapuló baráti viszonyt. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozzák Ankarában, hogy Törökország viszonya valamennyi hatalommal tökéletesen korrekt.

A SZOVJET CSAPATOK LEZÁRTÁK A TÖRÖK-IRÁNI HATÁRT

Iránból érkező jelentések szerint a szovjet csapatok Tebriszbe való benyomulások után azonnal bezárattak minden külföldi konzulátust. A szovjet csapatok a törökiráni határt hermetikusan lezárták. Mivel az angolok Szíriában és Irakban hasonlókép jártak el, Törökország határán a Fekete tengertől a Földközi tengerig egy záróvonal keletkezett, amely elvágja Ázsiától.

CLODIUS SZOMBATON ISTANBULBA ÉRKEZIK

Istanbulból jelenti a Stefani ügynökség: Clodius dr., az új német-török gazdasági szerződés tárgyalására kiküldött német bizottság vezetője több szakértő kíséretében szombaton repülőgépen érkezik Szófiából Istanbulba.

RAEDER NAGYADMIRÁLIS SZÓFIÁBAN

Borisz bolgár király szerdán delben fogadta Raeder nagyadmirálist, a német hajóhad főparancsnokát, aki átmenetileg Bulgáriában időzik. A király vendégét villásreggelire is meghívta, amelyen Cirill hereceg, Filov miniszterelnök, Schuster tengernagy, Beokerle német követ, Daszkalov tábornok bolgár hadügyminiszter és több más előkelő személyiség is megjelent.

A szófiai lapokban — mint a Német TI jelenti — hivatalos közlemény jelent meg, amely szerint Boris király szerdán kihallgatáson fogadta Raeder vezértengernagyot, a német haditengerészet főparancsnokát. A király délben félkettőkor ebédet adott a vezértengernagy tiszteletére.

A BOLGÁR KÉPVISELŐHÁZ

kormánypárti többsége csütörtökön tartotta második bizalmas ülését. Az ülésen Filov miniszterelnök és Gabrovszki belügyminiszter a képviselők részéről feltett különböző kérdésekre válaszoltak.

A délutáni órákban kiadott hivatalos közlemény szerint a kormánypárti többség **teljes mértékben helyesli az együttműködés eddigi politikáját a hármas egyezmény hatalmaival** és szilárdan meg van győződve a tengelyhatalmak végső győzelméről.

ROOSEVELT—KONOYE TALÁLKOZÓ

Washingtoni jelentés szerint hírek terjedtek el arról, hogy Roosevelt elnök és Konoye herceg, japán miniszterelnök találkozni fog. Ezzel kapcsolatban a sajtóértekezleten kérdést intéztek Hull külügyminiszterhez. Hull arra a kérdésre, vajjon nyilatkozhat-e Roosevelt és Konoye találkozásáról, kijelentette, hogy a távolkeleti helyzetről szóló kommentárjához nincs hozzátennivalója.

Tokióban a japán külügyminisztérium szóvivője kijelentette, hogy **Japán a legmesszebbmenő türelmet tanusítja, azonban nem mondhat le a nagyázsiai térségről mint gazdaságának alapjáról. Japán — úgymond — nem engedhet a végtelenségig Londonnak és Washingtonnak.**

A JAPÁN SAJTÓ

nagy gyanakvással figyeli a délalaszkai Sitkába érkezett 47 tagú bolsevista katonai küldöttséget, akikről azt állítják, hogy légügyi szakértők. A Miyako Shinbum szerint az USA ugyan Japán iránti előzékenységből meg akarja szüntetni a Vladivosztokba irányuló hajószállítmányokat: »ha azonban a keletszibériai támaszpontokon — írja a félhivatalos Japan Times — amerikai távbombázókat helyeznének el, ez közvetlenül fenyegetné Niponf«.

A KELETI ARCVONAL

középső szakaszán — mint a Német TI jelenti, — több napos harcok során a német csapatok körülzárták a 108. szovjet páncélos hadosztályt és azt teljesen megsemmisítették. A bolsevikiek veszteségei

TŐKÉS FOTO
•PÜSPÖKI PALOTA•

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

elesettekben és hadiszerekben még nem tekinthetők át. A német csapatok igen sok szovjet páncélos harckocsit zsákmányoltak. Német páncélos erők megsemmisítették a 293. szovjet lövészhadosztály nagy részét. Az eddigi összeszámolás szerint 5000 foglyot ejtettek és igen sok szovjet hadiszert zsákmányoltak, köztük 37 löveget, igen sok páncélos harckocsit, gépjárművet és más járműveket, géppuskákat és gyalogsági puskákat. Szeptember 3-án ugyancsak a keleti arcvonal keleti részén több ponton ismét heves harcokra került sor. Ezekben a harcokban 95 szovjet páncélos harckocsit, köztük hat darab 52 tonnás harckocsit semmisítettek meg, illetve zsákmányoltak. Csupán egyetlen német hadosztály szakaszán a szovjet 62 páncélos harckocsit vesztett. A szovjet repülőgép vesztesége szeptember 1-én, 2-án és 3-án 83, 60 és 86, összesen 229 repülőgép volt, míg a németek ugyanezeken a napokon csak összesen 17 gépet vesztettek.

ÖSSZEOMLOTT A SZOVJET KELETI TENGERI FLOTTÁJA

Azésztországi harcok befejezése és a tengerészeti támaszpontok elfoglalása alapján Berlinben megállapítják, hogy a szovjet Keleti tengeri flottája összeomlott. Utolsónak arra, hogy az a néhány utolsó támaszpont, — Hangő, Kronstadt és Pétervár, — amely egyelőre még a szovjet rendelkezésére áll, a bolsevista haditengerészetnek már nem ad alkalmas kiinduló pontot hadműveletek céljára. A hosszan elnyuló Finn öböl, — amelynek partjai teljesen német és finn kézben vannak, — módot adnak a német tengerészeti és légierőknek a Keleti tenger, illetve a Finn öböl teljes uralására.

Összefoglalva megállapítják, hogy a szovjet tengerészeti erőket a Keleti tenger részéből kiszorították és olyan helyekre kényszerítették be, amelyek hadászati szempontból már hatástalanok. Ezt a német-szovjet tengeri háborúval bekövetkezett döntésnek lehet tekinteni.

Német hadijelentés

Augusztusban a németek 537.200 tonna angol hajóürt süllyesztettek el

A német véderő főparancsnoksága közli:

Keleten továbbra is sikeresen alakulnak a hadműveletek.

A német légi erő csütörtökre virradó éjjel The Wash tengervidékén elsüllyesztett két angol teherhajót, összesen 10.000 tonna ürtartalommal. Harci repülőképek kikötőberendezéseket bombáztak Anglia keleti partján.

Német harci repülőgépek szeptember 4-ére virradó éjszaka különösen sikeres támadást intéztek a Szuezcsatorna melletti Abu Sueir repülőtere ellen. Bombatelitalálatok elpusztították a futómezőt és felgyujtották a legénységi szállásokat és lőszerraktárakat.

Az ellenség sem nappal, sem éjjel nem fejtett ki tevékenységet német birodalmi terület felett.

A haditengerészet és a légi erő augusztusban 537.200 tonna ellenséges kereskedelmi hajóteret süllyesztett el az angol ellátási hajózás elleni harcban. (MTI.)

A finnek régi országhatárukat egész hosszában elérték

A finn főhadiszállásról jelentik: A szívósan védekező ellenség a karéliai földszoroson teljes vereséget szenvedett. A régi országhatárt teljes hosszában elérték. A kezünkre jutott hadizsákmány tekintélyes. Eddig a legutóbbi hadműveletek során a következő zsákmányt vettük számba: sokszáz gépjármű, közel 2000 ló, sok tucatnyi harckocsit, mintegy 300 különböző nagyságú ágyú, megszámlálhatatlan mennyiségű könnyű és gyalogsági fegyver. A foglyok száma napról napra növekedik és már 10.000 felé jár. A karéliai földszoros nyugati részének mégtisztítása szétszórt ellenséges osztagoktól tovább folytatódik.

Mannerheim tábornagy napiparancsban fejezte ki köszönetét a finn hadseregnek Karélia visszahódításáért. A tábornagy parancsa „továbbra is kitartást követel a finn hadseregtől. Még nem jött el az ideje, hogy a kardot kicseréljék az ekével". (MTI.)

Vorosilov a legújabb szovjet védelmi tanács élén

ISTANBUL, szept. 4. (Bud. Tud.) A katonai helyzet súlyosbodása következtében Moszkvában új hattagú védelmi tanácsot alakítottak, amelynek élére Vorosilov tábornagyot nevezték ki.

Gondart az utolsó darabka kenyérig védik az olasz csapatok

RÓMA, szept. 4. (MTI.) A gondari helyőrség hősies ellenállása ismét a keletafrikai harcokra tereli az olasz közvélemény és a sajtó figyelmét. A lapok vezetőhelyen közlik a Gondart védő Nasi tábornoknak a csapatokhoz intézett napiparancsát, amelyben kijelenti, hogy az olasz csapatok az utolsó darabka kenyérig fogják védelmezni Gondart, amely az olasz birodalmi gondolat fényes jelképévé vált. Ugyancsak kiemelik az olaszok Ringros angol őrnagynak Gonel alezredeshez, Uolchefit védőjéhez intézett üzenetét, amelyben hangoztatja, hogy az olasz védősereg hősiessége és halált megvető bátorsága az angol haderő teljes bámulatát vívta ki és felkéri őket, hogy a további vérontás elkerülése véget szüntessék be az ellenállást.

Angol tábornok Róma bombázásával fenyegetődzik

Róma, szept. 4. (MTI.) Mint az olasz lapok közlik, Pierce tábornok, az angol légi haderő bombázórajainak parancsoka a következő nyilatkozatot tette: Mihelyt az éjszakák elég hosszúak lesznek, ismét megkezdjük támadásainkat az olasz területek ellen is. Nagyhatókörű új bombázó repülőgépeink nemcsak a nagyipari központokat, Genovát és Torinót tudják bombázni, hanem el tudnak jutni Róma fölé is. A bombázórajok parancsnoksága nem engedi magát hamis érzelgősségtől vezettetni.

Newyork, szeptember 4. Taylor, Roosevelt személyes megbízottja a Szentszéknél, csütörtök reggel feleségével együtt repülőgépen elindult Rómába. (MTI.)

Uj és használt
tankönyv
Grünmann
könyvkereskedőnél
Piac u. 53.

APOLLO FILMSZÍNHÁZ
Ma bemutató műsor:
KORA TERRY
Rökk Marika nagy filmje. Káprázatos revű, megrázó kémtörténet, izgalmas bűnügyi dráma.
Híradók!

A Szilágyságban 200 házat döntött romba a vihar

Kolozsváron elmult a veszedelem — a Maros szintje emelkedett

Kolozsvár, szept. 4. Szilágysomlyó határában a Nagykároly felé vezető útszakaszon levő vashíd a Kraszna áradása következtében leszakadt. Szilágysomlyó »Újváros« nevű negyedében négy ház kivételével valamennyi ház rombadőlt és ezzel az összedőlt házak száma 85-re emelkedett, 80 épület pedig lakhatatlanná vált. A pályatest helyreállításán megfeszített erővel dolgoznak, úgy, hogy a vasúti pályatest 12 nap mulva használható állapotban lesz. A halottak száma Szilágysomlyón hatra emelkedett.

Szilágyperecseny község nagyobb része szintén víz alatt áll. Itt mintegy 100 ház dőlt össze, illetve rongálódott meg súlyosan. Sarmaságon 19 ház omlott össze. Az állomás itt is víz alatt áll.

Kolozsvárott az árvízveszedelem teljesen elmult, a vízállás azonban még mindig egy méterrel haladja meg a Szamos rendes szintjét. Az árvízkárok még nem tekinthetők át.

Marosvásárhely, szept. 4. A három nap óta tartó esőzés következtében a székely havasok patakjai rendkívüli módon megduzzadtak, úgy, hogy több helyen kiöntöttek. A Maros szintje nagy mértékben emelkedett. Egyelőre még nem öntött ki, de a hatóságok már megtettek minden szükséges intézkedést az esetleges árvízveszély megelőzésére.

Kolozsvár, szept. 4. Annak a pusztításnak a képe, melyet a három napos árvíz Kolozsvárott és Kolozs megyében okozott, még csak most bontakozik ki teljes egészében. A kár pontos megállapítását megkezdték. A vármegyében csak a hidakban keletkezett kár több, mint **százezer pengő, nagy a kár az utakban is.** Az Alsószentkirálynál folyamatban levő útfelemelési munkálatok egész eddigi eredményét elpusztította az áradás, amely az utat teljesen elmosta. A Nádas patak megáradt vize Kolozsvárott a vasúti fűtőház mögötti gyalogjáró hídját teljesen elsöpörte. Megrongálta a Juhászgépgyár mögötti hidak egy részét is. A Szamos a vágóhídnál levő fahíd két jégtörőjét elsodorta és a Szent György hegy lábánál levő fahidat erősen megrongálta. Nagy kárt okozott a Szamos a Szászfenes és Kolozsvár közti részen, míg a Nádas-patak különösen a Kardostelepen alul okozott nagy károkat. (MTI)

Az eddigi jelentések szerint az árvíz Erdélyben legalább 50—60 millió pengő kárt okozott.

Bonyodalom egy angol miniszter szovjetellenes kijelentései miatt

London, szeptember 4. (NST.) Az edinburghi szakszervezeti kongresszuson Jack Tenner, a fémipari szakszervezet elnöke leleplezte Brabansson repülőgépgyártási minisztert, hogy manchesteri beszédében olyan szellemben nyilatkozott a német-szovjet háborúról, amely nem egyeztethető össze az angol hivatalos politikával. Tenner kijelentette:

„Vannak magasállású emberek, akik azt mondják, hogy remélik, a szovjet és a német seregek kölcsönösen kimerítik egymást s ezalatt az angol birodalom légi haderejét és más fegyvernemeit annyira kifejleszthetí, hogy Anglia lesz Európa uralkodó hatalma."

Tanner nyilatkozata után nagy csend állt be a szakszervezeti kongresszuson.

Sir Walter Citrine főtitkár azonnal szólásra emelkedett és azt követelte, hogy Tenner bizonyítsa be állításait. Erre Tenner azonnal késznek nyilatkozott.

Citrine maga is beismerte, hogy vannak magasállású emberek Angliában, akik nem szeretik a Szovjet-Uniót, sem azt, ami ott történik,

Tenner leleplezései után kiderült, hogy Brabansson miniszter valóban megtette az idézett nyilatkozatot. A fémipari szakszervezet két tagja volt azon a manchesteri villásreggelin, amelyen a miniszter beszédet tartott.

A két szakszervezeti tag írásban is lefektette a nyilatkozatot a kongresszus elnökéhez intézett levelében.

Ez azután a levelet továbbította a miniszternek, aki a két szakszervezeti tagtól bocsánatot kért.

Néhány órával az edinburghi leleplezések után a repülőgépgyártási minisztérium nyilatkozatot adott ki, amelyben megállapítja, hogy a miniszter tényleg megtette az említett nyilatkozatot, de azt hibásan értelmezték.

E nyilatkozat ellenére egyes politikai körök és lapok, köztük a „Daily Herald", azon a véleményen vannak, hogy **Brabansson miniszternek távoznia kell a kormányból.**

Angliában attól tartanak, hogy a nyári szünet után a parlament is foglalkozik majd ezzel az üggyel, ha közben Churchill vagy maga Brabansson nem tesz kezdeményező lépést, amely — a „Daily Herald" nézete szerint — csakis a miniszter lemondása lehet.

Széchenyi emlékbélyegek

A postavezérigazgatóság közli, hogy gróf Széchenyi István születésének 150. évfordulója alkalmából ez év szeptember hó 21-én 10, 16, 20, 32 és 40 filléres címletű emlékbélyegek kerülnek forgalomba. A bélyegeket ezévi december hó végéig valamennyi postahivatal árusítja és azokat 1942 június hó 30-ig lehet postai küldemények bérentesítésére felhasználni.

A Széchenyi emlékbélyegek szeptember 21-én a budapesti 1., 4., 62. és 72. számú, továbbá a debreceni, kassai, kolozsvári, nagyváradi, pécsi, soproni és a szegedi 1. számú postahivatalok „gróf Széchenyi István születésének 150. évfordulója, 1791—1941" feliratú, a Lánchíd képét ábrázoló különleges keletbélyegzőt használnak a náluk feladott levélpostai küldemények egy részének lebélyegzéséhez.

Szombathely, szept. 4. A celldömölki járásban fekvő Borgáta községben csütörtökön délben óriási szélviharban kigyulladt Göröcz Pál kisgazda pajtája. **A nagy viharban pillanatok alatt 12 lakóház, 22 pajta és más gazdasági épület állt lángokban.**

Vígszinház mozgó
Herczeg Ferenc híres regénye:
Gyurkovics fiuk
Vidám, hangulatos magyar film.
FőSz.: Turay Ida, Szilassy, Simor Erzsi, Rajnay.

Október elsejével megszűnik a debreceni róm. kat. apostoli kormányzóság

Dr. Lindenberger János lemond prépost-plébánosi megbízatásáról és Nagyváradra költözik, hogy elfoglalja kanonoki stallumát — Márton Áron erdélyi püspök lesz a szétválasztott nagyváradi és szatmári egyházmegyék ideiglenes apostoli kormányzója

Napjainkban volt egy éve, hogy 1940 szeptemberében a magyar honvédség diadalmenetben bevonult Erdélybe, hogy a bécsi döntés értelmében az ezeréves magyar haza testéhez visszakerülő északerdélyi és keletmagyarországi részeket megszállják. A katonai megszállást követte az élet visszazökkenése a rendes kerékvágásba. Az új viszonyok azonban több helyütt változást követeltek. Igy volt ez egyházi téren is.

A római katolikus egyház háború előtti egyházmegyebeosztását a Trianonnal előálló új helyzet megváltoztatta. A nagyváradi és szatmári egyházmegyék Magyarországon maradt részeit egyesítették a római szentszék intézkedése alapján. Hasonlóképen egyesült a nagyváradi és szatmári egyházmegye Romániába szakadt része is. A csonkaország egyesített nagyváradi és szatmári csonka egyházmegyéjének székhelye Debrecen lett és 1929 június 17-én a pápa dr. Lindenberger János debreceni prépostot nevezte ki apostoli kormányzóvá. **Dr. Lindenberger János 12 éven keresztül vezette az apostoli adminisztratura ügyeit felettes egyházi hatóságai és a hivek megelégedésére.**

Az egyházmegye erdélyi, illetve Romániához csatolt részeinek visszatérése után felmerült a szükségesség, hogy mind a nagyváradi, mind pedig a szatmári egyházmegyék eredeti alakjukban állíttassanak vissza és ismét váljanak külön. Az ezirányú tervezetet elküldték Rómába, ahol hosszas tárgyalások után most meghozták a döntést.

A döntés tegnap délelőtt érkezett Debrecenbe a budapesti apostoli nunciatura útján. A szentszék rendelkezése szerint a szatmári és nagyváradi egyházmegyét ismét külön választják. A két külön egyházmegye élére — addig, amíg újabb intézkedés nem történik — apostoli adminisztrátorként Márton Áron erdélyi római katolikus püspököt nevezték ki.

A rendelkezés értelmében a debreceni apostoli kormányzóság október elsejével megszűnik. Értesülésünk szerint dr. Lindenberger János prépostplébánosi megbízásáról is lemond és még október hó folyamán Nagyváradra távozik, ahol kanonoki stallumot fog elfoglalni.

Debrecenben minden katolikus hívő és a város osztatlan társadalma mély sajnálkozással fogadja ezt a hírt, hogy a város olyan kiváló egyházi férfia, mint dr. Lindenberger János, eltávozik itteni hívei és tisztelői köréből. Dr. Lindenberger János hosszú debreceni működése alatt valóban áldásos munkát végzett. Gondoljunk itt elsősorban a felekezetek közötti béke megteremtése körül kifejtett erőfeszítéseire, gondoljunk páratlan karitatív ténykedéseire, amikor személyes példával elől járt a szegények és gyámolatlanok gyámolításában. A katolikus intézmények mindegyike élvezhette debreceni működése idején támogatását és ez intézmények munkája eredményes volta éppen a szeretett prépost-plébános pártfogása és pártoló közremunkálása révén mutatkozhatott meg. Résztvett ezenkívül dr. Lindenberger János a város minden társadalmi megmozdulásában, nem maradt ki ezenkívül a város sorsát intézők közül sem, a város törvényhatósági bizottsági üléseiben gyakran hallatta szavát, mindenkor a város érdekében. Debrecen minden katolikusa, de minden másvallású lakosa is mély sajnálkozással vesz búcsút a köztiszteletben álló főpaptól. Mindenki kívánja azonban, hogy dr. Lindenberger János a nagyváradi kanonoki székben még számos évet töltsön Isten és az egyház szolgálatában.

A huszonkilencedik büntetését kapta a törvényszéken egy szacharincsempész

Internálni fogják a csempészeket

A debreceni törvényszéken dr. **Erdélyi** Gábor bíró elé került **Fehér** Sándorné Kandi Erzsébet, akit nagyon jól ismernek a bíróság előtt, mert már 28-szor ítélték el szacharin csempészés miatt. Az uccán árulja üzletszerűen a szacharint s ha kiszabadul a fogházból, azonnal folytatja tovább a szacharin árusítását. A bíró beismerő vallomása alapján **a huszonkilencedik esetben mondotta ki bűnösnek és elítélte kétnapi fogházra és 60 pengő pénzbüntetésre.** Az ítéletet az asszony tudomásul vette, aki igen panaszkodott, hogy nyomorúságos sorsa kényszeríti a jövedéki kihágások elkövetésére. A Gázgyár uccа 6. számú házban lakott, de azt a lakást el kellett hagyni, mert életveszélyes volt az épületben való lakás és tömegszálláson helyezték el.

Ugyancsak szacharincsempészés miatt került a bíróság elé **Bódi** Gyuláné Kovács Zsuzsánna, aki tizenkilenczer volt már büntetve jövedéki kihágás miatt. Most egynapi fogházra és 12 pengő pénzbüntetésre ítélték el jogerősen.

A bíró elé a csütörtöki napon 13 csempészt állítottak elő, a tizenhárom vádlott közül többet rendőrrel kellett a tárgyalásra elővezetni, mert az idézésre nem jelentek meg. Az egyik vádlottat nem tudták a rendőrök előállítani, mert nem találták a lakásán. Erről jelentést is tett a rendőr a bírónak. A teremben tartózkodó, már elítélt szacharinos hangosan kijelentette:

— Nem jön az el most a tárgyalásra nagyságos bíró úr, mert csütörtök van és ilyenkor van szacharinban a legjobb piac. Ott árul most is a Dégenfeld téren!

A debreceni törvényszéken a jövedéki kihágások száma nagyon emelkedik és már külön tárgyalási napokat kell tartani. **Van olyan nap, hogy 24 vádlottat idéztek bíró elé a szeptember hónap során.** Értesülésünk szerint azokat, akik üzletszerűleg foglalkoznak csempészéssel és csempészett áru forgalombahozatalával, internáli fogják büntetésük kitöltése után.

A hajdúszováti sintértelepről elloptak egy pestises sertést

Hat vádlott a debreceni bíróság előtt

Különös ügyben tartottak tárgyalást a debreceni törvényszéken. A vádlottak padjára került Banyai Imre hajdúszováti cigány öt társával együtt. A vád szerint ejszaka behatoltak a hajdúszováti sintértelepre és elloptak onnan **egy pestisben elpusztult sertést. Az elhullott állat húsát részint megették,** részint pedig szappant főztek belőle. A szappant eladták jó áron.

A tárgyaláson a vádlottak tagadták, hogy elvitték volna a pestises sertést. Azt nem tagadták, hogy betegségben elpusztult állatok húsát hasznosítani szokták, de mint mondották, csak akkor, ha nekik adták, erőszakkal nem vittek el soha semmit.

A bíróság négy tanút kérdezett meg az ügyben, de a cigányok tagadásával szemben nem merült fel bizonyíték a vád igazolására és így a bíró felmentette a vádlottakat.

A debreceni középiskolák szeptember 9-én tartják évnyitó ünnepélyüket

Szeptember eleje elhozza a hangos, vidám diákseregek bevonulását az iskolák falai közé. Debrecen, az »iskolák városa« néhány nap mulva megélénkül, az uccák megtelnek könyveket szorongató diákokkal, megkezdődik a jövőt építő, komoly munka a tanintézetekben.

A tanévnyitásra vonatkozólag a Kir. Főigazgatóságtól és a debreceni tanintézetektől a következő felvilágosítást kaptuk:

— A legtöbb debreceni tanintézetben szeptember 9-én lesz a tanévnyitás, ekkor tartják meg az évnyitó istentiszteleteket és iskolai ünnepélyeket. Szeptember 9-én lesz az állami iskoláknak és hasonló jellegű intézeteknek évnyitója és ugyanezen a napon lesz a Kollégium és Dóczi intézet tagozatainak istentisztelete és évnyitó ünnepélye, mely után másnap kezdetét veszi a tanítás.

— A piarista gimnáziumban szeptember 8-án Veni Sancte után lesz az évnyitás és 9-én már rendes tanítást tartanak a római katolikus gimnáziumban. A Svetits intézetben szeptember 9-én lesz Veni Sancte és 10-én kezdődik a tanítás.

Robbanás egy bukaresti textilgyárban

Berlin, szept. 4. A Délkeleti Hírszolgálat jelenti Bukarestből:

Az Astra bukaresti textilgyárban szerdán történt robbanással kapcsolatban ismeretessé vált, hogy a sebesültek közül 11-en belehaltak sérüléseikbe, 25-en pedig súlyos állapotban vannak. (MTI)

Befejeződött a kollégiumi internátus építése

Rendkívül csekély összeggel emelték a díjakat

A Kollégium évszázadok óta a legnagyobb erőfeszítéseket teszi azért, hogy fiait nevelje és a körülményekhez képest jó lakással és étkezéssel lássa el. Most is, amint a Konvent elrendelte, hogy a theologusok számára is kötelező a bentlakás, azonnal megtették a szükséges intézkedéseket. — Előrelátható volt, hogy ha a többi fakultások hallgatóit, a bölcsészeket, jogászokat orvosokat nem akarják kitelepíteni, akkor új féróhelyről kell gondoskodni. A Kollégium illetékes szervei ezért előterjesztést tettek az igazgató tanácsnak, hogy az internátus épületére harmadik emeletet húzzanak.

Már tavaly esedékes lett volna ez az építkezés, azonban akkor a háborús viszonyokra tekintettel felfüggesztették az építkezést. Senki sem láthatta előre, hogy ez hibás inézkedés, aminek következtében 26—30.000 pengővel többe került a harmadik emelet ráépítése.

Az a lényeg, hogy most már az építkezési munka teljesen befejeződött, sőt az asztalosmesterek már szállítják is a kész bútorokat — melyeket idejében szintén megrendeltek — az új diákszobákba. Minden remény megvan arra, arra, hogy mire az egyetemi évet megkezdik, teljesen rendben, berendezetten várja az új internátusi rész az ifjúságot. Igy biztosították az eddigi létszám fennmaradását és a theologusok zavartalan ellátását is. Körülbelül hetven személlyel szaporodott most a létszám a Kollégium internátusában.

Jellemző a Kollégium gondolkozására és a tradíciók szemelőtt tartására, hogy az ellátási költségeket úgyszólván lényegtelen összeggel emelték, annak ellenére, hogy a drágaság jóval nagyobb százalékban nőtt. Mondanunk sem kell, hogy az ellátási költségek teljesen azonosak lesznek az új épületrészben lakóknál is, mint eddig voltak, vagyis egyforma a többiével. — Az étkezési díj emelése a következő arányban történt: az I. osztályon 100 pengőről 105-re, a II. fokozatban 190-ről 210 pengőre, a harmadik 290-ről 315-re és a IV. fokon, ahol teljes díjat fizetnek, 380 pengőről 420-ra emelték a díjakat, tehát mindössze mintegy tíz százalékkal.

Kérdés, hogy a Kollégium meddig tudja nyujtani ezeket a kedvező árakat, de mindenesetre, amíg lehet, nem terhelik jobban az amúgy is rendkívüli mértékben igénybevett szülőket.

GONDOSKODJON CSALÁDJÁRÓL, KÖSSÖN ÉLETBIZTOSÍTÁST, HÁBORÚ ESETÉRE IS ÉRVÉNYES!

Hungária Filmszínház

MA ELŐSZÖR
CHARLES BOYER és CATHERINE HEPBURN
egyetlen együttes filmje:

Az eszményi asszony

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!
Világhíradó!

A halló! üldözése és védelme

Sokan üldözőbe fogták a **halló!**-t, én védelmembe veszem.

Akik a hajszát megindították, arra hivatkoznak, hogy **a halló!** nemzetközi szó és így idegen eredetű, melyet tősgyökeres magyar szóval kell fölcserélni. A nemzetközi használat még korántsem jelent idegen származást, mert a magyar nyelv is adott kölcsön a külföldnek szavakat, hogy mást ne említsünk, **kocsi és huszár** magyarból kerültek a nyugati nyelvekbe, a németbe, franciába, angolba.

De feltéve, hogy **a halló!** idegenből szakadt hozzánk, ez még nem ok az üldözésére, vagy eltávolítására. Nem ok, különösen akkor, ha ez az indulatszó megfelel a rendeltetésének és ha alakjára, mondjuk, hangtestére nézve megmagyarosodott.

Vizsgáljuk a **halló!** szót mindkét szempontból. Nagyon elfogultnak kell annak lennie, aki azt mondhatná: „Én nem veszem tudomásul a hallót!-t sem a telefonkagylón keresztül, sem a nyílt utca során, mert én nem érzek benne felszólítást, még csak figyelmeztetést sem." Az elfogult embernek ezt a kijelentését csak akkor vagyok hajlandó elhinni, ha elfogult felebarátunk a mögötte, vagy mellette elhangzó halló!-ra soha hátra nem fordult, vagy egy pillanatra meg nem állott.

Még kevésbbé kifogásolható a **halló!** hangalak szempontjából, hiszen a legtősgyökeresebb magyar szavak és nevek rímelnek vele: **dalló, kalló, palló, talló, valló**, továbbá: **Csallóköz, Nagysalló.**

Ha maradok annál a feltevésnél, hogy a **halló!** idegen eredetű, amihez azonban erős kétség fér, elterjedését és teljes megmagyarosodását nagyban előmozdította az a körülmény, hogy a magyar megszólításra, felszólításra, figyelmeztetésre elsősorban a **hall** igét és származékait szereti felhasználni. A debreceni diák, mikor még az apostolok lován járt legációra, úgy 100—150 évvel ezelőtt, némelyek szerint maga Csokonai, így tudakolta az utat:

„Hallja-e kend, bácsi,
Messze még Kovácsi?"

A nóta is így szólította meg 60—70 évvel ezelőtt a híressé, sőt hírhedtté vált körösi lány:

„Hallod-e te, körösi lány?"

A szoboszlai iskolás gyerek, mikor valami nagyon különös dolgot beszélnek el neki, így csodálkozik: „Hallga csak, hallga!"

A régi táblabíró világban az alispán a melléje beosztott fiatal jurátust, a prókátor a nála dolgozó patvaristát „Audiat!"-nak szólította, bizonyára azért, mert magyaros eszejárása így latinosította és úriasította a hajdúnak, inasnak kijáró és nem nagyon előkelően hangzó: **„Hallja kend"**-et.

Évtizedekre, sőt talán évszázadokra vihetők vissza azok a megszólítást, felszólítást, figyelmeztetést jelentő szavak, melyek mint **a hall** ige származékai élnek irodalmi és népnyelvben, versben és prózában. Ezekhez szegődött testvérül az újabb keletű **halló!** indulatszó. A nyelv anyakönyvi hivatalai, a szótárak is siettek magukba fogadni, vagyis a magyar nyelv teljes jogú tagjai közé iktatni. Így tett **Eckhardt Sándor** magyar-francia szótára (1935), az annél terjedelmesebb **Sauvageot**-féle magyar-francia szótár (1937), valamint Balassa Józsefnek teljes magyar szótára (1940). Befogadták és beiktatták anélkül, hogy idegen eredetére csak céloztak volna is, pedig Balassa fel szokta tüntetni a kölcsönszavaknak P származását.

A **halló!** tehát ott áll és él ezekben a tudományos művekben, mint közhasználatú szó. Onnan terjed mindenfelé, ahová csak a szótárak elhatnak; de elterjedését és meggyökeresedését még jobban biztosítja egy nem annyira tudományos, mint gyakorlati munka: „Az egységes magyar helyesírás szótára" (1929), amely a **nyomdák részére** készült és amelyet **közvetve szedők és** nyomtatók ezerszer, meg ezerszer röpítették világgá a hallgatók és olvasók **százezrei számára a halló!-t, ezt a test**ben-lélekben, hangzás és értelem szerint egyaránt magyar indulatszót.

Ezek után szünjön meg a halló! elleni hajsza, mert annak sem értelme, sem célja.

Kardos Albert.

„Méliusz"
könyvkereskedés
Tankönyvek
Füzetek
Iskolaszerek
közismert szaküzlete
Telefonszám: 16-73.

Az erdélyi református püspök nyilatkozata a felszabadulás évfordulóján

Nemzeti egységet, felekezeti és társadalmi békét kíván

Kolozsvár, szept. 4. Az erdélyi és keletmagyarországi részek felszabadulásának első évfordulója alkalmából **Vásárhelyi** János erdélyi református püspök a következő nyilatkozatot adta az elmult évről és a jövő kívánságairól:

— Erdélyi református egyházkerületünk Erdély egész magyarsága mélyen megindult hálával emlékezik meg arról, hogy egy évvel ezelőtt Isten kegyelméből Kormányzó urunk bölcsessége, nagy barátaink megértése, katonáink hősiessége, kormányunk hű munkája által **a felszabadulás örömét megérhette.**

— A kormányzatnak mindenkor nagy tisztességére szolgál, hogy **a folyamatos újjáépítőmunka feltételeit mindenütt biztositani tudta.** Egyházunkra vonatkoztatva is ezt a tényt emelem ki elsősorban.

— A nehéz körülmények között bekövetkezett történelmi átalakulás egy rövid év alatt nem oldhatott meg mindent. **Nagyon sok még a feladat,** de hálásak vagyunk azért, ami megvan. Hálásak vagyunk azért, hogy felszabadult hazában dolgozhatunk a boldogabb magyar jövendőért. Naponta megindult szívvel gondolunk azokra a testvérekre, akik ebben az örömben nem részesülhettek. Tudjuk, hogy csak a mi összefogó áldozatos munkánk jelenthet nekik bátorító vigasztalást.

— **Erdélyben a legelső feladat az, hogy megőrizzük a magyar nemzeti egység öntudatát, a felekezetek és társadalmi osztályok békéjét;** úgy végezzük el a jóvátétel és az újjáépítés munkáját, hogy az államvezetés **Erdély minden lakójának biztosítsa a szabad és megelégedett élet anyagi és erkölcsi feltételeit.** Az elmult év remélni engedi, hogy a megoldandó kérdéseket összefogással ezután is egyre eredményesebben rendezzük.

Beszámoló az ipartestületi elnök budapesti tárgyalásairól

Az egyes szakmák kívánságai teljesültek — Nyersanyag és építőipari anyagellátás — Megkapják a cérnát a szabóiparosok — Országos intézkedés készül a sertésforgalomról

A debreceni Ipartestület elöljárósága tegnap délután hat órakor Szendrey Sándor elnöklésével ülést tartott. Most már határozatképes számban, de még mindig nem teljes számban, ami miatt az elnök ismételten rosszalását fejezte ki és azokat az iparosokat, akik nem mentették ki meg nem jelenésüket, az Iparos Szék elé utalják a multkori határozat értelmében. Kérte az iparosokat, fogják fel a rájuk bízott kötelességet komolyabban, annak tegyenek eleget, hszen csak arról van szó, hogy egy hónapban egyszer áldozni kell egy estét az össziparosság közös ügyéért.

Az elnök budapesti tárgyalásainak eredménye

Nagy érdeklődéssel hallgatta meg az elöljáróság **Galamb Ferenc** írásbeli jelentését a budapesti tárgyalásainak eredményéről. A jelentést Lechner Lajos jegyző terjesztette elő a távol lenni kényszerült Galamb F. elnök helyett. — Több minisztériumban folytatott fontos tárgyalásokat az elnök, aki jelentős eredményeket is ért el.

Így elsősorban azt, hogy **az Ipartestület költségvetését felszabadította a miniszter,** többé nem küldenek revizort az Ipartestülethez és **a bevételeit a testület maga használhatja fel.** Eddig csak bizonyos összeget engedélyeztek, a többit törlesztésre kellett fordítani. — Amióta Galamb Ferenc elnök vezeti az Ipartestületet, annyira sikerült rendet teremteni, **hogy az** anyagi megerősödés is egyre szebb eredményeket hoz létre.

Beszámolt az elnök **a kence** kiutalás **érdekében folytatott tárgyalásokról. — Az Ipartestület útján fog történni a** kiosztás.

A **vásározó csizmadiák ügyét** rövidesen megoldják, amint illetékes helyen megígérték, rövidesen **15 q talpat fognak kapni,** hogy a már kész felsőrészeket feldolgozhassák. A talpat **az Ipartestület fogja szétosztani.**

Eljárt **a cérnakiosztás érdekében is,** 5571 ezervardos orsót utaltak ki a debreceni iparosoknak.

A **vasiparosok** érdekében az az eredmény, hogy **a nyersanyagok szeptember első felében megérkeznek Debrecenbe.**

Közölték, hogy **szigetelő lemez és kátránypapír van Debrecenben is, egyéb építőanyag hiányát is szóvá tette és segítséget kért.** Hasonlóképpen kérte, hogy **a tímárok maguk hozhassák forgalomba az általuk kikészített bőröket.**

A sütőiparosok érdekében is tárgyalt. A friss kenyér kiadásának engedélyezése már meg is történt, a burgonyakeverésre is megérkezett az intézkedés.

A **hentesipar érdekében** a földmüvelésügyi minisztériumban folytatott tárgyalásokat. **Kijelentették, hogy rövidesen országosan intézkedést adnak ki mind a sertések felvásárlására, mind az áruk forgalombahozására. A felvásárlások vármegyei központokban fognak történni és a sertésáruk forgalombahozását az arra kijelölt iparosok által eszközlik.**

Az elöljáróság a sok fáradalommal és utánjárással elért eredményeket köszönettel és örömmel vette tudomásul.

Lajos Béla aljegyző terjesztette be ezután az ügyforgalomról szóló jelentését. Iktattak 898 darabot, beszerződtettek 81 tanoncot, felszabadult 63 tanuló, töröltek 17 szerződést, ipart váltott 16 egyén, iparát beszüntette 11 iparos. A pénztár havi forgalma 9000 P körül mozgott.

Örömmel és dícsérő elismeréssel vette tudomásul az Ipartestület elöljárósága, hogy a jegyzői tanfolyamra kiküldött **Hajdú József** kitünő eredménnyel tette le a vizsgát.

A tagsági díjak behajtása körül

Számos kérelmet tárgyalt az elöljáróság. Ezzel kapcsolatban **Vangor Antal** asztalosmester a tagsági díjak behajtását tette szóvá. Számosan vannak — monda —, akik a mindennapi kenyerüket sem képesek megkeresni, gyermekeik támogatják őket, ezeket, ha felhivják a testületbe s azzal ijesztik, hogy megvonják az iparigazolványát, inkább magukra vállalnak részletfizetésként olyan havi összegeket, amelyeket nem tudnak teljesíteni. Kéri, **hogy az öreg iparosok iránt több kiméletet tanusítsanak.**

Szendrey Sándor alelnök megjegyezte, hogy a 65 évet betöltött iparosokkal szemben a legnagyobb méltányossággal járnak el, senkit sem fenyegetnek iparmegvonással. Nem tesznek mást, csak a közgyülési határozatokat hajtják végre, ez pedig kötelességük. Megállapították, hogy voltak vagyonnal rendelkező iparosok, akik elhanyagolták a tagdíjfizetést. **Az elnökség mindig figyelembe veszi az iparosok anyagi helyzetét** és ahol lehet és szükséges, a legmesszebbmenő könnyítéseket adja meg.

Lechner Lajos a könyvelőség jelentését ismertette a tagdíjbehajtásokra vonatkozólag. Beidéztek 994 iparost, megjelent 782 és közülük 99 azonnal kifizetett 1074. Törlést kértek 36-an 1033 pengő értékben, részletfizetést kért 695 iparos 22.000 pengő értékben, tehát elismerték, hogy mennyivel tartoznak s ennek megfizetését megígérték. Az ezévi tagsági díj bevétel eléri a 40.000 pengőt.

Az elöljáróság megnyugvással vette tudomásul a jelentést. Ezzel kapcsolatban Lajos Béla aljegyző több jellemző és igen érdekes esetet mondott el arra nézve, hogy erkölcsi hatást gyakorolhatnak egymásra a szakosztályban az iparosok.

Nagyobb vita fejlödött ki, hogy mot csináljanak a „makacs" tagokkal. — Vannak olyanok, akik az idézés ellenére nem jelentek meg. Az elöljáróság kimondta, hogy ezeket az Iparos Szék elé utalják és ott megbüntetik őket. — Akinek nincs rendes lakásuk bejelentve, névsorukat átteszik a hatósághoz, hogy mivel ezek ismeretlen helyre távozta, iparigazolványukat a törvényes rendelkezéseknek megfelelően vonják be, illetve semmisítsék meg. Saját érdekében jár el tehát minden iparos, aki minél előbb bejelenti mühelyét az Ipartestületen.

Vita fejlödött ki abban a kérdésben is, mi legyen azokkal, akik nyiltan megtagadják egyetlen fillérnek a megfizetését is, bár 10—15 év óta semmit sem fizettek még. **Fitori Ambrus, Nagy József, Pongrácz Árpád,** majd **Szendrey Sándor** szólaltak fel a vitában. Úgy határoztak, hogy a törvényes eljárást kell ezekkel szemben alkalmazni.

Számosan vannak, akik azért maradtak el a tagdíjfizetéssel, mert katonai szolgálatot teljesítettek vagy teljesítenek. Az ilyenek részére az elnökség időről-időre halasztást engedélyez.

Vangor Antal asztalosmester ezekre vonatkozólag azt kérte, hogy a katonai szolgálatos iparosoknak, akik egyedül dolgoznak, az elöljáróság utaljon ki megfelelő összegü segélyt és ebből fedezzék a tagdíjhátralékukat, hogy őket sérelem ne érhesse.

Az elöljáróság a javaslatot egyhangúlag magáévá tette, annál is inkább, mert **Szendrey Sándor** alelnök is kijelentette, hogy tavaly is utaltak ki ilyen célra segélyt s az idén is megteszi az elnöki tanács.

A nagyváradi ipartestület átiratot intézett a debreceni Ipartestülethez a szakmunkások ügyében. Az elöljáróság egyhangúlag elfogadta a váradiak javaslatát.

IGY KEZDÖDÖTT...

Két évvel ezelőtt indult meg a nagy háború

Szeptember első napjainban van két éve annak, hogy megindult a nagy háború.

1939 augusztus végén már rendkívül feszült volt a helyzet, mert Lengyelország nem akarta visszaadni a németlakta területeket és mozgósított.

Szeptember 1-én **Danzig, a volt német kikötőváros kimondotta csatlakozását a német birodalomhoz** és Hitler vezér és kancellár elfogadta Danzig visszatérését. Ugyanezen a napon megindultak a hadműveletek is; szeptember 1-n hajnalban **a német birodalmi véderő csapatai több helyen átlépték a lengyel határt Kelet-Poroszország felől.**

A német rádióállomások külön híradással jelentették be a hadműveletek megindulását.

A híradás hangoztatta, hogy a német véderő parancsot kapott, hogy megállítsa a lengyel erőszakot és ezért a csapatok az egész német-lengyel határon megkezdték az ellentámadást. — Egyidejüleg felszálltak a légi haderő rajai . . .

Szeptember 2-án hangzott el Hitler kancellár emlékezetes beszéde a birodalmi gyűlésen.

Hitler vezér és kancellár ismertette Danzig és a korridor elszakításának a Németországra nézve tarthatatlan állapot békés úton történő megváltoztatására irányuló kísérleteit.

— Lengyelország a megelőző éjszaka támadást intézett német terület ellen — mondotta a kancellár — és reggel 5 óra 45 perckor viszonoztuk a tüzelést.

A birodalmi gyűlés ugyanezen a napon elfogadta Danzig visszatéréséről szóló törvényjavaslatot.

A nemzetközi diplomácia még munkában volt . . .

A nagykövetek újabb és újabb megoldások terveit dolgozták ki és nyujtották át a Wilhelmstrassen, a Quai d'Orsayn és Downing Streeten.

Mussolini európai békeértekezletet javasolt, hogy békés úton vegyék **teljes revízió alá a versaillesi békeszerződést.** A belga király öthatalmi konferenciát szándékozott összehívni Brüsszelbe . . .

Chamberlain angol miniszterelnök szeptember 2-án bejelentette az alsóházban, hogy **az angol és francia nagykövetek átnyujtották Berlinben kormányaik jegyzékét,** amelyek a német csapatoknak Lengyelország területéről való visszavonulásában állítják fel a további tárgyalások előfeltételét.

Ugyanezen a napon Chamberlain újjáalakította az angol kormányt, amelybe **belépett Churchill.**

Ilyen előzmények után került sor a hivatalos hadiállapot bejelentésére.

Egy vasárnapi napon: szeptember 3-án délelőtt 11 órakor járt le az angol jegyzék, délután 5 órakor a francia jegyzék határideje és még ezen a napon **Chamberlain és Daladier rádión bejelentette, hogy országaik hadban állanak a német birodalommal.**

Szeptember 4-én, a hivatalos hadiállapot első napján kiadták az elsőszámú francia hadijelentést, amely így szólt:

„A szárazföldi, tengerészeti és a légi hadműveletek megkezdődtek . . ."

A Német Távirati Iroda jelentette ezen a napon, hogy német csapatok vasárnap Plesttől keletre átkeltek a Visztulán és lerohanták Nikolaitól délre a lengyel erődítményeket. **Varsó felett lezajlott az első légi ütközet, amelyben hét lengyel repülőgépet és egy lengyel léggömböt lelőttek.**

A lengyel határ egész szélességében folyt már a német páncélos erők nagylendületü támadása. A német harcikocsik támadása kivetette a lengyel csapatokat sziléziai állásaikból, a németek elfoglalták Czensztochowát, a Wester-Platten megkezdődött az ostrom és már kibontakozott a **három hétig tartó lengyel villámháború . . .**

A nyugati fronton pedig ugyanakkor megkezdődött — a háború.

A Siegfried-vonalon és a Maginot-vonalon felvonultak a hadseregek.

Popov bolgár külügyminiszter fogadta Ullein-Reviczky Antalt

A sajtófőnök magas bolgár kitüntetése

Szófia, szeptember 4. (MTI.) **Ullein-Reviczky Antal** rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök Szófiába érkezett. Ullein követ szerdán délelőtt látogatást tett dr Nikolajev Sándornál, a bolgár sajtófőnöknél.

Dr **Ullein** sajtófőnök szófiai tartózkodása alkalmából dr **Jungerth-Arnothy Mihály** szófiai magyar követ szerdán dezsönét adott, amelyen több előkelőség vett részt.

Popov külügyminiszter szerdán délután fogadta Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követet, akivel hosszú és szivélyes megbeszélést folytatott, majd átnyujtotta neki **a bolgár polgári érdemrend nagykeresztjét.** Ullein-Reviczky követet Jungerth-Arnothy Mihály szófiai magyar követ mutatta be Popov külügyminiszternek.

A bolgár lapok rendkívül meleg hangon üdvözlik Ullein-Reviczky Antal követet, a magyar sajtóügyek legfőbb irányítóját.

Ullein-Reviczky Antal tiszteletére Nikolajev bolgár sajtófőnök szerdán este vacsorát adott.

Ullein-Reviczky Antal csütörtökön visszautazott Budapestre.

Reggel agyonlőtte férjét, este öngyilkos lett egy pincér felesége

BUDAPEST, szept. 4. Vojtek Lajos 33 éves pincér a Conti utca 21. számú házban együtt lakott 31 éves feleségével. Vojtek édesanyja csütörtökön meg akarta látogatni őket, de a lakást zárva találta. Mikor az esti órákban újból elment hozzájuk, a lakás még mindig zárva volt s minthogy látta, hogy a szobából fény szűrődik ki, rendőrt hívott s kinyitották a lakást. A szobában Vojtek Lajost és feleségét holtan találták.

A nyomozás során megállapították, hogy az asszony férjét a reggeli órákban revolverrel agyonlőtte. Tetténck elkövetése után egész nap a lakásban tartózkodott az asszony, majd este felé ő maga is öngyilkos lett.

Nagyvárad a lakásrekvirálási jog kiterjesztését kérte

Bihar megye pótlékot ad kistisztviselőinek

Bihar vármegye közigazgatási bizottsági ülésén dr **Nadányi János** alispán a tisztviselők lakáskérdésével kapcsolatban kijelentette, hogy felkéri a polgármestert, tegyen meg minden lehetőt a kérdés mielőbbi megoldására. Tudomása van arról, hogy Nagyvárad város vezetősége a kormányhoz fordult a lakásrekvirálási jog kiterjesztésére. **A kistisztviselők fizetésével kapcsolatban a szeptemberi közgyűlés elé javaslatot terjesztenek és a szociális helyzet figyelembevételével pótlékot utalnak ki részükre.**

Fiume levantei magyar hajózási társaság újjáalakítása

A „L'Informazione Economica Italiana" jelentést közöl azokról a tárgyalásokról, amelyek egy magyar nagybank és fiúmei kereskedelmi exponensek között folyik az egykori fiúmei levantei magyar hajózási társaság újjáalakításáról. A társaság székhelye Fiúme lesz, a tőke fele olasz, fele magyar részvényesek kezébe kerül.

A hajózási társaság — mint az IEI közli — egyelőre az Adria és az Ioni tenger kikötőiben fogja munkásságát lebonyolítani. Szó van arról, hogy Budapest és Fiúme között ugyanez a társaság állandó gépkocsiközlekedést létesít.

Radocsay igazságügyminiszter Németországba utazik

Budapest, szeptember 4. **Radocsay László** igazságügyminiszter a birodalmi igazságügyminiszter vezetésével megbízott Schlegelberger államtitkár meghívására a hét végén többnapos tartózkodásra Németországba utazik az ottani bírósági és igazságügyi intézmények megtekintésére.

Magyarország főméltóságú kormányzója dr Radocsay igazságügyminiszter külföldi tartózkodásának idejére az igazságügyminiszterium ideiglenes vezetésével Hóman Bálint kultuszminisztert bízta meg. (MTI.)

— **Kitüntetés délvidéki hősi halottaknak.** A Kormányzó Úr a Délvidék visszafoglalása alkalmából az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért adományozni méltóztatott a magyar nagy ezüst vitézségi érmet a hősi halált halt Kósa László c. főtüzérnek, Lencsés József és Imre Balázs tüzéreknek. (MTI.)

Statáriális tárgyalás volt Miskolcon

A rablótámadó bűnügyét rendes bíróság elé utalták

Miskolc, szeptember 4. Hétfőre virradó éjszaka Diósgyőrben ifj. Gál János gyárimunkás egy találkahelyen gumibottal leütötte barátnőjét.

Az eszméletlen nőt azután kirabolta, ujjairól lehúzta a gyűrűket és nyakáról letépte aranyláncát.

Az ügyészség a rögtönítélő bíróság elé utalta a rablótámadási ügyet.

A rögtönítélő bíróság csütörtökön összeült és **Záborszky Gyula** törvényszéki tanácselnök elnöklésével tárgyalta ifj. Gál János bűnügyét.

A tárgyalásra 22 tanut idéztek meg. A vádlott személyi adatainak felvétele után a bíróság zárt tárgyalást rendelt el.

A déli órákban került sor **Bernáth István** ügyész vádbeszédére. Az ügyész halálbüntetést kért.

Az ügyészség megkeresésére Miskolcra érkezett Bogár János ítéletvégrehajtó két segédjével együtt.

Este jelentik Miskolcról, hogy a bíróság hosszabb tanácskozás után úgy találta, nem illetékes az ügy érdemben tárgyalására és **a bűnpert a rendes bíróság elé utalta.** A bíróság döntését a nyilvánosság előtt hirdették ki.

A tárgyalás rendkívüli epizódja volt, hogy a sértettet annyira felizgatta saját vallomástétele, hogy amikor az ellene elkövetett támadás részleteit ismertette, az átélt események emlékének hatása alatt elájult és a teremben jelenlevő orvosszakértő részesítette első segélyben.

Nyolcezer munkásház építésének terve

Budapest, szept. 4. A kormány már régebben megbízta a Lakásépítő Állandó Bizottságot egy nagyszabású munkásházépítő-akció műszaki és anyagi terveinek kidolgozásával. A tervezetet a GyOSz külön bizottsága áttanulmányozta és kiegészítette a gyáripar javaslataival és a finanszírozásra vonatkozó indítványaival.

A körülbelül 8000 munkásház építésének lehetőségét magábafoglaló tervet a GyOSz eljuttatta az iparügyi minisztériumhoz, mely a kérdésben tárcaközi megbeszélést kezdett a pénzügyminisztériummal.

A hadfelszerelési adóról szóló kormányrendelet, valamint az egyes adó és illetéknemek időközi pótlékolása ugyanis a finanszírozási előirányzat teljes átdolgozását tette szükségessé.

Az új anyagi tervezet elkészítése az érdekelt szakminisztériumok közreműködésével most van folyamatban és annak befejezése után ismét megindulnak a tárcaközi megbeszélések, amelyeken végleg tisztázzák a nagy építkezési akció megindításának időpontját.

A vidéki teniszbajnoki verseny

Balatonföldvár, szeptember 4. A vidéki teniszbajnoki versenyek során a 2. versenynapon folytatták a csapatbajnoki versenyeket. Eredmények:

Északmagyarország—Tiszántúl 4:2, 4:2, Barhos I.—Várady Brenner 6:2, 6:3, Barthos II.—Balás 1:6, 6:4, 7:1. — Mutnyánszky—Lossonczy játék nélkül, Csákó—Illlés játék nélkül, Barhos I.—Barthos II., Várady Brenner, Illés 7:5, 6:4, Mutnyánszky—Csákó, báró Vay—Lossonczy játék nélkül. Tiszántúl—Alföld 4:2, Várady Brenner—Mógin 6:0, 6:1, Barabás—Orosz 6:4, 1:6, 6:2, Lossonczy—Dóczy 6:1, 4:6, 6:4, Illés—dr Gudó 7:5, 4:6, 7:5, Várady Brenner, Illés—Mógin, Orosz 6:2, 6:3, báró Vay—Lossonczy: Dóczy—Raletics 7:5, 6:3, Délmagyarország - Középmagyarország 4:2. Női csapatbajnokság Délmagyarország—Alföld 3:3.

Iskola ruháink!

Csinosak, jók és olcsók!

Bocskay fiú télikabátok

Bocskay fiú öltönyök

Divat fiú télikabátok

Divat fiú öltönyök

nagy választékban

Grünfeld

úriszabósága

Kistemplom mellett.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg utca 1. szám; Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás). éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta 3·— pengő, negyedévenként 8·70 pengő. Ara hétköznap 12 filler, vasárnap 24 filler.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata aug. 30-án reggel 8-tól szeptember 6-án reggel 8-ig: „Nap", Piac u. 1., tel.: 27-73. „Aranyegyszarvú", Kossuth u. 8., tel.: 24-96. „II. Rákóczi", Külsővásártér, Miklós u. sarok, tel.: 23-43. „Sztankay", Szent Anna u. 64., tel: 25-58.

Lombhullató őszi tájon . . .

Lombhullató őszi tájon
Ninesen virág a letarolt réten.
Sűrű felhős sötét éjjel
Ninesen csillag a bánatos égen . . .
A lelkem is avart járó
Bánatszirmát siratgató árva:
Mint a madár, kinek párja
Kalitkába régen be van zárva . . .

Lesz még tavasz, újra virul
Vadvirága az illatos rétnek
Lesz csilaga a felhőtlen
A tündöklő, ragyogó kék égnek . . .
Csak a lelkem nem virul fel
Bánatszirmát hullatgatja sorba:
Szárnytörötten észrevétlen
Lassan, lassan belehull a porba . . .

VERESSNÉ FŐZŐ ERZSÉBET.

— **Munoz Grande tábornokot,** a spanyol önkéntes hadosztály parancsnokát, kihallgatáson fogadta Hitler a főhadiszálláson.

— **Szabó Emil zeneszerzőnek** az »Égig érő fák« című gyermekoperáját előadásra elfogadta Ábrányi Emil operatársulata és Budapesten fogják bemutatni. A kiváló szerzőnek ez a műve nagy sikert aratott már Debrecenben.

— **Clodius Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Antonescu Mihály helyettes miniszterelnök szerdán megbeszélésre fogadta Clodius dr. német követet.

— **Barcelonában letartóztatták Manuel Rascont,** aki a spanyol polgárháborúban a hirhedt madridi anarchista cseka vezetője volt. Ezt a szervezetet, amely »Fomento« néven szerepelt, országszerte ismerték és rettegtek tőle. Rascon saját kezűleg ölte meg Lodesma Ramast, a falang egyik alapítóját, valamint Serrano Suner testvéreit, továbbá Losada tábornokot és Maeztu neves írót.

— **Olaszországban megtiltották a platina, az arany, ezüst, gyöngy, drágakő és remekművek vételét és eladását.** Ugyanezeknek a dolgoknak kivitele a valutaügyi minisztérium engedélye nélkül tilos. Titkos üzérkedés megakadályozása végett a rendelet előírja e fémek és tárgyak kötelező rendőri bejelentését és leltározását.

— **A győri rendőrség őrizetbe vette Donáth Nándor dúsgazdag győri állatorvost,** aki ellen az a vád merült fel, hogy a magyar hadsereg és magyar nemzet ellen izgató és gyalázkodó kijelentéseket tett. Ügyében az ötöstanács határozott és a társadalom hatályosabb védelmét szolgáló rendelkezések értelmében elrendelte Donáth Nándornak a közrendet veszélyeztető magatartása miatti internálását.

— **Egységesen rendezik a vasárnapi és ünnepi munkaszünetet** az érdekképviseleteknek megküldött törvénytervezet szerint. A tervezet szerint az eddigi vasárnapi és Szent István-napi munkaszüneten kívül kötelező munkaszüneti nap lesz még március 15-ike, újév, húsvét és pünkösd másodnapja és karácsony mindkét napja. A munkaszünet este 10 órakor kezdődik és a következő hétköznap reggel hat óráig tart.

— **Vattay Margit** tánciskolájában szeptember 18-án gyermekek részére (4 évtől) ritmikus tánctanfolyam kezdődik.

— **Az olaszországi vendéglőkben felszolgálható ételek és áraik dolgában** most új rendelkezések lépnek életbe. A rendelet a vendéglőket öt csoportba osztja; az ételeket csakis a csoportonként megszabott árakon lehet felszámítani. Általános szabály, hogy a vendéglők csak három tál ételt adhatnak. Az étkezés ára legalább 6, legfeljebb 38 lira a csoportok különbözősége szerint.

— **Emelik az állami tisztviselők fizetését Bulgáriában.** Kalfov, a bolgár szobranje elnöke ismertette a napirendet, amelyen egész sor gazdasági természetű javaslat szerepel, többek között az állami tisztviselők fizetésének felemeléséről szóló törvényjavaslat.

— **Megváltoztatták a bolgár nemzetvédelmi törvényt.** Eszerint bizonyos államellenes tevékenységet és a nép és az állam érdekei ellen irányuló bűntetteket halállal büntetik.

— **Zimonyba bevonult a horvát védcrő első helyőrsége.** Zimonyt ugyanis a horvát államhoz csatolták, egyelőre azonban még német katonai közigazgatás alatt áll a város. A horvát helyőrségnek a németekkel egyetértőleg történt bevonulása a horvát felségjogok jelképes kinyilvánítása a városra nézve.

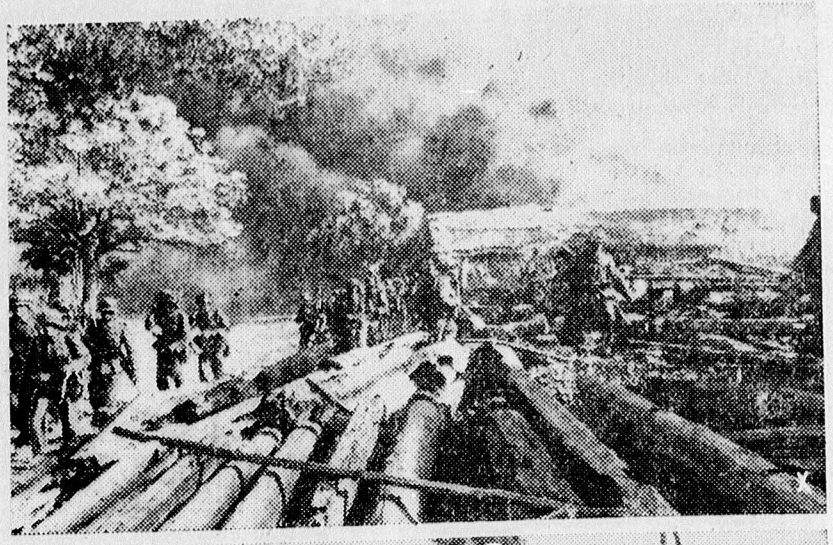
— **Megkezdték a komáromi munkás családi házak építését.** Az idén már felépül kilenc kertes családi munkásház, míg a jövő év tavaszán 60 újabb családi munkásházat építenek.

— **Hatalmas tűzvész pusztított Balatonkiliti községben.** Lics József gazdálkodó istállója kigyulladt, a dühöngő szélvihar pillanatok alatt továbbvitte a lángokat, úgyhogy csakhamar egész sor ház és gazdasági épület lángba borult. Tizennyolc lakóház, egész sereg gazdasági épület, rengeteg betakarított termény, baromfi, sertés és három tehén a tűz martalékává lett. A tüzet a gyanú szerint gyujtogatás okozta.

— **Néhai Kurián Gyula tűzharcos hadnagy síremlékének leleplezése.** A Magyar Tűzharcos Szövetség debreceni főcsoport egyik tiszti bajtársa, a főcsoport elhunyt tiszti titkárjának, Kurián Gyula t. hadnagy, helybeli órás- és ékszerészmesternek sírjára emlékművet ajándékozott. A főcsoport által felállított ezen síremléket az elnökség folyó hó 7-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor leplezi le szerény, családias ünnepség keretében a Köztemetőben. Tűzharcosok! Gyülekezés a rávatalozó előtt!

— **Átfúrta lábát egy szeg** Veress József 37 éves napszámos, Barczaság utca 40. szám alatti lakosnak a Délisor 19. szám alatt levő munkahelyén. A mentők részesítették első segélyben.

— **A Nyári Egyetem néhány olasz hallgatónője visszatért egy pár napra városunkba.** A Nyári Egyetem búcsúestjének legmeghatóbb pillanata volt, amikor az idegen hallgatók énekelték: „Ne sírjatok debreceni leányok, viszszajövünk még hozzátok valaha, valaha, vagy soha!" Most máris visszatért néhány kedves olasz hölgy, hamarabb, mint reméltük. Sziklay Maria Paquita, egy bájos félmagyar, félolasz kisleány vezetésével néhánytagú olasz hölgytársaság érkezett Debrecenbe, mégegyszer kimentek a Hortobágyra, ahonnan sárosan, de sok nádbugával felszerelve tértek vissza. Kiderült, hogy magyarországi körutat tesznek meg és annyira megszerették Debrecent és a Hortobágyot, hogy nem tudták megállni, hogy mégegyszer ne látogassanak el a kedves városba. Éppen akkor találkoztunk velük, amikor továbbutazni készültek Kolozsvár—Nagyvárad felé.

A keleti frontról: Előnyomulás akadályokon keresztül.

— **Megcsúszott és lábát törte** a Csapó uccai piacon Borbély Jeremiásné 65 éves piaci árus, Hunyadi ucca 15. szám alatti lakos. A mentők a Horthy kórházba szállították, ahol törött lábát gipszbe helyezték.

— **Laval tíz napon belül elhagyja a kórházat** a legutóbbi orvosi jelentés szerint. Erős szervezete megbirkózott a súlyos sérüléssel és állapota napról napra javul. Abetz német nagykövet a birodalmi kormány megbízásából megjelent Laval betegágyánál.

— **Nagyváradon** is bevezetik a liszt- és kenyérjegyet.

— **Az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál,** különösen renyhe bélműködésnél, alhasi vérpangásoknál és aranyeres bántalmaknál a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz rendszeres használata által igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát!

— **Uccák tisztántartásának ellenőrzése.** A vonatkozó szabályrendelet rendelkezése szerint az uccáknak és közteréknek bármikénti bemocskolása tilos. Tilos tehát az uccákon és piactereken a gyümölcs és zöldség hulladékoknak eldobálása, annyival is inkább, mivel ez a cselekmény amellett, hogy közegészségügyi ártalmat is képez, balesetek előidézésére is alkalmas. — Figyelmezteti ezért a közegészségügyi hatóság a város lakosságát, hogy a gyümölcshulladékoknak az uccákon és piactereken való eldobálásától annyival is inkább tartózkodjék, mivel a hatóság a tilalom betartását ellenőríztetni fogja és a mulasztók ellen kihágási úton fog eljárni.

— **A burgonya drágán való vásárlásával vádolták** Kiss Miklós debreceni lakost, aki termelőtől vásárolt és mégis olyan árat adott, mintha kereskedőtől vette volna. A bíróság előtt Kiss Miklós azzal védekezett, hogy ő abban a tudatban volt, hogy kereskedőtől vásáról és azért adta meg a nagyobb árat. A bíróság felmentette a vád alól.

— **Ellopták a félcipőjét** a Népfürdőből Ekli Imre ny. MÁV-alkalmazottnak 30 pengő értékben.

Családi értesítések:

Antal Zita
és
Dr Tóth-Bagi József
jegyesek.
Budapest. (Csepreghy u. 4.)

— **Eladta a megvarrásra átvett ruhaanyagokat.** A debreceni rendőrség sikkasztás gyanujával terhelten átadta a kir. ügyészségnek özv. Szabó Lajosné szül. Rusnyák Erzsébet varrónőt, aki Praha Júlia Nagyvárad ucca 15. szám alatti lakostól egy ruhára való anyagot, Iványi Mária Andrássy út 6. szám alatti lakostól pedig egy kombiné anyagát vette át megvarrásra, a ruhák azonban nem készültek el, sőt a feljelentések szerint Szabóné az átvett ruhaanyagokkal sem tudott elszámolni.

— **Vattay Margit** tánciskolájában szeptember 24-én diák tánctanfolyam kezdődik, Kossuth 11.

— **Iskolakönyvek** újonnan vagy használtan, tanszerek, előírásos füzetek Antalfy könyvkereskedésben.

— **Az osztálysorsjáték húzásán** 20.000 pengőt nyertek: 13395 37926, 5000 pengőt nyert: 72081, 2000 pengőt nyertek: 37822 56228, 1000 pengőt nyertek: 18055 25958 35423 39589 69621 86889, 800 pengőt nyertek: 374 47670 71405 80358 82448 91668, 600 pengőt nyertek: 13144 19665 23398 33600 62713 76620 84793, 500 pengőt nyertek: 8129 20203 26845 39555 42925 50828 51414 63791 66667 78027 79084 85770 91444, 300 pengőt nyertek: 1296 6787 8322 8694 10978 14809 15649 20084 21023 26880 27851 33259 33324 34700 35137 37095 37347 38114 40589 45165 47092 47701 50017 50639 51813 55246 56352 59031 59711 62498 62969 64554 65441 67419 68350 71579 72218 75292 76248 77754 79576 80389 80979 86211 86579 89865 90978 91051.

Használt tankönyv jutányos áron
Irószerek és füzetek olcsó áron
Bőhm István
Kossuth ucca 2. szám (Városháza)

Diák sapkát
a készítőnél szerezze be
FARKAS
sapka készítő
SZÉCHENYI UCCA 3. szám
Sapka pajzsok a legolcsóbban

F. Kiss István tanár kitüntetésének átadása

A Dóczi tanitónőképző intézet és leányliceum évnyitó gyülése különösen ünnepélyes keretek között folyt le az idén. E gyülésen ugyanis D. Dr. Révész Imre püspök is megjelent, hogy személyesen adja át F. Kiss István tanárnak a kormányzói kitüntetésről szóló leiratot, melynek értelmében F. Kiss Istvánt címzetes igazgatói címmel tüntették ki.

Révész Imre püspök gondolatokban gazdag beszéd kíséretében nyújtotta át a kitüntetést. Szólott F. Kiss Istvánról mint tanárról, tudósról és emberről, méltatta érdemeit, melyet az intézetnél töltött hosszú idő alatt szerzett a tanítás és nevelés terén.

Az elismerő szavakért F. Kiss István hálás köszönetet mondott.

Kiss Ildikó temetése

Az őszbefordult nyárutó esőkönnyes szomorú délutánján kis, fehér lelket búcsúztattunk. Kiss Ildikó, Kiss István hírlapíró társunk leánykája tizenhéthónapi élet után elhagyta e földi téreket és elbúcsúzott az alig ízlelt élettől, amelynek sokezer csodája és kínja, öröme és boldogtalansága várt volna még rá. Ám a kifürkészhetetlen isteni rendelkezés megfellebbezhetetlenül döntött és Kiss Ildikónak mennie kellett.

Szomorú a halál, szomorú a temetés földi embernek. Mégsem éreztük a halál zord kegyetlenségét, hiszen a halál sem lehet zord egy ily kis hólelkü ártatlansággal szemben. Szívünket a szomorkodott szülők, bánatos rokonok és elkomorodott gyülekezet szomorúsága szorongatta csak. A kis halott lelke már a mennyei virányokról tekint le az ittmaradtakra és int parányi kezével „viszontlátásra!".

A fiatal élet elvétetett, hogy örök élet adassék helyébe. Ezt jelképezi a sok virág is, amely parányi koporsóját borította. Fehérlenek az őszirózsák, tarkáznak a kertek más hírnökei, akik eljöttek, hogy búcsút mondjanak virághelkü kis testvérüknek. Az ittmaradtak vérzőszívü fájdalmát egy gyönyörü vörösszekfü-szív példázza.

Állunk a szemergő esőben a nyitott sír mellett, amely befogadandó volt a kis tetemet. Csöndes mélabúval gondolunk a kis halottra. Igazat adunk az Igének: Halál, hol a te fullánkod? És talán irigyeltük is a nagy-nagy nyugalomért az árnyas fák alatt Kiss Ildikót.

A szülök fájdalma véghetetlen. Kívánjuk, találjanak vígasztalódást, irt a sajgó, véresen fájó sebre. Hisszük, hogy Te, Kiss Ildikó, amint a költő mondja: „Eljössz álmaikhoz éjfelenként, hogy ég nyugalmát terjeszd rájuk is." És „amíg sírodra hintenek virágot, lebegj Te nemtőként felettük . . ."

*

Kiss István hírlapíró gyászában sokan osztoztak résztvevő szívvel. Megjelent a temetésen Szabó Gyula rendőrtanácsos, valamint a rendőrség és detektívtestület több tagja, arra tekintettel, hogy a gyászoló apa rendőrségi tudósító. Debrecen hírlapíró társadalma is nagy számban képviseltette magát.

— **Megcsúszott a síkos járdán** és olyan szerencsétlenül esett el Balla Irén 18 éves leány, Tegez ucca 56. szám alatti lakos, hogy homlokán súlyos sérülést szenvedett. Erősen vérző sebét a mentők kötözték be.

— **Zsidó istentiszteletek.** A debreceni statusquo ante izr. anyahitközség istentiszteleteinek rendje szeptember 5—12. Péntek este mindkét templomban fél 7, szombat reggel 7, d. e. a Deák Ferenc uccában fél 11, d. u. mindkét templomban fél 6, este 7.55, köznap reggel mindkét templomban negyed 7, este fél 8 órakor. Rabbiság.

— **Istentiszteletek ideje** az orth. izr. templomban. Péntek d. u. 6.40, szombat d. e. 8, d. u. 6 órakor. Szombat kezdete 6.52, kimenetele 8.02 órakor.

Papir — kölcsönkönyvtár
iskolacikkek
töltőtoll csavarírónok
Hunyadi u. 23. sarok üzlet.

SAS-VIADAL

(A m. kir. honvéd haditudósító század közlése.)

Legutóbb két nagy napjuk volt a magyar vadászrepülőknek: 15 vörös Ratát lőttek le a Dnyeper felett.

A vadászszázad arra kapott parancsot, hogy az egyik előnyomuló német seregtest útját biztosítsa.

A három gépből álló első magyar raj dél felé indult. T. százados parancsnoksága alatt. Egy órát töltött a Dnyeperen túl, de ellenséges géppel nem találkozott. Nem volt több vadászszerencséje a második rajnak sem, míg a harmadik — a késő délutáni órákban — ugyancsak kivette részét a küzdelemből.

Négy órakor indult a három gép. S. hadnagy, parancsnok volt az élen, mögötte B. zászlós és Sz. zászlós vezette gépjét.

Dnyepropetrovszk felett a raj kilenc Ratával találkozott. Ezek közül három a közelben kóválygott, a többi hat messzebb volt. Mielőtt emezek elmenekülhettek volna, a három kis magyar vadászgép már felettük is volt. S. hadnagy a vezérgépet támadta meg, B. zászlós pedig egy másik Ratára csapott le. A Raták hiába védekeztek, egy perc mulva a Dnyeper partján hevert füstölgő acélvázuk.

Ekkor érkezett oda a hat, sőt mögöttük egy hetedik Rata is. Most már hét vörös gép harcolt három magyar ellen, de nem sokáig. S. hadnagy egyet a földre szorított, ahol az kigyulladt és elégett, egy másikat pedig Sz. zászlós intézett el.

Ezalatt B. zászlós öt szovjet géppel verekedett. Az öt gép körbevette a magyar fiút s úgy tüzelt rá. B. zászlós azonban nem adta fel a harcot s csakhamar az egyik Rata lángolva kezdett zuhanni. Most már S. hadnagy és Sz. zászlós is beavatkozott a harcba. Ez már sok volt a vörösöknek és elmenekültek.

B. zászlós gépét 15 találat érte, vezetője is megsebesült, a combjába kapott repeszt, de elérte támaszpontját.

A következő nap újra kezdődött a tánc. Már az első raj harcba keveredett, mégpedig egy szovjet repülőtér felett. Hét vagy nyolc Rata volt ott az ellenfél, négy pedig éppen a földről indult el. Ez az ütközet szokatlanul sokáig, majdnem tíz percig tartott. A magyar fiúk öt Ratát lőttek le.

Egy másik raj is ugyancsak jól dolgozott. Ez a raj kilenc vörös géppel került szembe s kettőt lelőtt. A szovjet repülők itt is átvették a forduló harcot, amiben a magyarok legyőzhetetlenek s ez lett a vesztük.

A délután is meghozta a sikert.

Egy vadászszázadunk látogatott el Dnyeper túlsó oldalára és három Ratát küldött a folyópart mocsaraiba.

Gyászrovat

Nagy részvét mellett temették el a Közemetőben Béber Károlyt, Béber László hírlapíró édesatyját. A jóbarátok és tisztelők nagy serege jelent meg a temetésen. Résztvettek kollégájuk gyászában a debreceni hírlapírók. A ravatalnál búcsúbeszédet Sárközy Lajos ref. lelkész mondott. A kántor éneke után kikísérték a sírhoz, a nagy kort megért derék magyar ember hült hamvait.

Harró Károly kőfaragómester 42. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető II. sz. ravatalozójából. Lakás: Kassa út 33. Temetését Bartha vállalata végzi.

Mándoky Lajos géplakatos 77 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 4 órakor lesz a II. b. ravatalozó teremből. Lakás: Tóth Árpád u. 82. Gebauer-cég rendezi.

Id. Hora Károly nyug. máv. nyomdász életének 79. évében csendesen elhunyt. Hora Károlyt sokan ismerték és becsülték. Halálának híre széles körben keltett mély részvétet.

Szabó Károlyné Kátai Eszter temetése Hajdúszoboszlón délután lesz. — Szállítását Fehértóy vállalata végzi.

Madarasi József kömüvessegéd élt 51 évet. Temetése ma délután 5 órakor lesz III. teremből református gyászszertartással. Lakás: Nemes u. 4. Fehértóy vállalata végzi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, kik felejthetetlen jó férjem, édesapánk temetésén résztvettek, ravatalára koszorúkat és csokrokat helyeztek, mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. özv. Kémery Béláné és családja.

TEMETKEZÉSI KÖLTSÉGEINEK MEGTÉRITÉSÉRŐL BIZTOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT!

— **Churchill felesége — »elvtársnő«.** Az Associated Press jelenti Londonból, hogy Churchill felesége az angol-szovjet barátság bizonyítékául meglátogatta a londoni »Szovjet élet« kiállítást. A kiállítás egyik kalauzához több kérdést intézett s az »elvtársnő«-vel szólította meg.

— **Marosvásárhely vezetősége a törvényhatóság rendkívüli közgyülésének határozatából díszes kivitelü hódoló feliratot készitett,** amelyet csütörtökön juttatott el a kabinetiroda útján a kormányzóhoz. A felirat a Székelyföld közönségének a kormányzóhoz való törhetetlen ragaszkodását juttatja kifejezésre, egyben hálatelt szívvel emlékezik meg a kormányzónak a felszabadítás körüli érdemeiről. (MTI.)

Megnyerte a főnyereményt

Kovács István diósgyőri vasgyári müvezető és felesége egynyolcad sorsjegyükkel megnyerték az osztálysorsjáték 300.000 pengős jutalmát és a főnyereményt.

Kovács István egy év óta játszik osztálysorsjeggyel feleségével közösen. Minden álmuk az volt, hogy ezer pengőt nyerjenek és azon telket vehessenek, amire majd megtakarított pénzükből ház épül. A vágyálmot aztán alaposan felülmulta a valóság, több mint 30.000 pengőt tesz ki nyolcad sorsjegyük nyereménye és azóta már két házat is vásároltak Miskolcon. Kovács István nyomban szabadságot is kért a gyártól, hogy a nyereményt pihenten és meggondoltan tudják felhasználni. A szerencse, mely ezúttal ismét kisemberekre mosolygott, valóban jó helyre juttatta a főnyereményt.

— Az ország keleti részén 5-én 19 óra 20 perckor kell elsötétíteni. Az elsötétítés 5 óra 15 perckor ér véget.

— **Tizennyolc halálos ítélet Posenben.** A poseni különbíróság csütörtökön ítéletet hozott az obornoki elhurcolt németeket kísérő 28 főnyi lengyel rendőrcsapat ellen. Ezzel a perrel igazságot szolgáltattak azokért a vérengzésekért, amelyeket volt lengyel rendőrtisztviselők annakidején 672 védtelen németen elkövettek. A két fővádlottat, egy volt lengyel rendőrkapitányt és egy volt lengyel főtörzsőrmestert külön-külön 133 esetben bűnösnek mondották ki gyilkosságban és halálra ítélték. 16 vádlottat egy-egy, illetve két-két rendbeli gyilkosság miatt halálra ítéltek. Nyolc vádlottat bizonyítékok hiánya miatt felmentettek. Ezenkívül felmentettek még két vádlottat. (MTI.)

— **Hitler fogadta az ötvenéves Todtot.** Berlinből jelentik: Ma ünnepli 50. születésnapját dr Todt birodalmi miniszter. Dr Todt eredetileg az útépítési ügyek irányitója volt, de munkaköre egyre jobban kiszélesedett és ma a német műszaki munka egyik vezéregyénisége. Ő a hadiszertermelés birodalmi minisztere, a vizierők és energiagazdálkodás főfelügyelője, az építőipar teljhatalmú irányítója és a négyéves terv különleges feladatainak főfelügyelője. Ötvenedik születésnapja alkalmából Hitler a vezéri főhadiszálláson fogadta dr Todtot és személyesen fejezte ki szerencsekívánatait.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

MEGHÍVÓ

A Debreceni Vadásztársulat 1941. évi szeptember hó 18-án csütörtökön délután 5 órakor a Városháza kistanácstermében tartja évi rendes közgyülését, melyre a társulat tagjait meghívja az

Elnökség.

SPORT

Kitünő formát mutattak a DVSC játékosai a csütörtöki edzésen. Az uj szerzemények is egyre jobban beilleszkednek a csapatba. Az összeállitás csak pénteken dől el, a csapat pedig szombaton utazik el Kolozsvárra, ahol a kitünő képességü egyetemi csapattal, a KEAC-cal játszik. A mérkőzést az eddigiek szerint valószinüleg megtartják, bár az erdélyi áradások következtében a DVSC-nek Kolozsvárra való utazása csaknem leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

A DVSC II. nagy formája keltett kellemes feltünést a vasárnapi DTE elleni mérkőzésen. A debreceni vasutasok második csapata, nemhiába egész sereg kiváló játékos játszik benne, minden csapatrészben nagyszerü munkét végzett és a szintén kitünően játszó egyre szebben fejlödő DTE ellen elért nagy gólarányú győzelme kiváló teljesítmény.

Bíró Sándor, a sokszoros válogatott hátvéd megegyezett az Ujpesttel. Ujrafelvételi ügyét ma tárgyalja a fegyelmi egyesbiró.

A DVSC riválisa közül a Ganz a Dunakeszi Magyarsággal, a Törekvés a NyTVE-vel, Nagybányai SE a Marosvásárhelyi SE-vel játszik. Különösen ez utóbbi mérkőzés érdekében a tabella szempontjából.

A vidéki teniszcsapat-bajnokság során Tiszántúl csapata szép kettős győzelmet aratott az Alföld és Észak csapata ellen. Részletes eredmények: Férfibajnokság: Tiszántúl—Alföld 4:2. Váradi-Brenner T—Mogin A 6:0, 6:1, Orosz A—Barabás T 6:4, 1:6, 6:2, Dóczi A—Losonczi T 6:1, 4:6, 6:4, Illés — Budó dr A 7:5, 4:6, 7:5, Váradi-Brenner, Illés T—Mogin, Orosz A 6:2, 6:3, Vay br., Losonczi T—Dóczi, Ralitity A 7:5, 6:3. — Tiszántúl—Észak 4:2, Bartos I É—Váradi-Brenner T 6:2, 6:3, Barabás T—Bartos II. É 1:6, 6:4, 7:5, Losonczi T—Mutnyánszky É j. n., Illés T—Czakó É j. n., Bartos I., Bartos II. —Váradi-Brenner, Illés 7:5, 6:4, Vay br., Losonczi T—Mutnyánszky, Czakó É j. n. Észak csak két emberrel állt ki.

A DVSC vezetősége a „győztes csapaton ne változtass" elv alalpán nem akarja megbolygatni a Ganz elleni összeállitást. Ezzel szemben vannak olyan kombinációk, hogy a közvetlen védelem Keskeny, Csokai, B. Nagy, a fedezetsor pedig Elek, Gere, Orosz összeállitásban utazik Kolozsvárra, sőt sokan szeretnék Szabót, a kitünő csatárt a jobbszélen kipróbálni.

— A DMTE a Stadiont szeretné megkapni a várostól a vasárnapi P. MÁV elleni mérkőzésre, mivel a többi futballpálya részben foglalt, részben — a DVSC pálya — füvesítés alatt áll.

Délkelet—Keletmagyarország közötti atlétikai mérkőzés vasárnap d. u. fél 4 órai kezdettel lesz megtartva az egyetemi sporttelepen. Tegnapi számunkban közöltük már a keleti kerület válogatottjainak összeállitását, míg a délkeleti kerület válogatottjainak összeállitása a következő: 100 és 200 m-es síkfutás: Moll, Sulyok, 400 m-es síkfutás: Kiss, Bakos 800 m-es síkfutás: Kiss, Bakos, Butka 1500 m-es síkfutás: Kiss, Butka; 5000 m-es síkfutás: Gyugyucz, Dimény, Seres; 110 és 400 m-es gátfutás: Kiss, Krupka, Koppány. Magasugrás: Csete, Osztopányi. Távolugrás: Csete, Goor, Márton. Rúdugrás: Csete, dr Bíró, br. Bánffy, Majoros. — Hármasugrás: Csete, Mussafor. Súlylökés: Janza, Majoros, Laczkó. Diszkoszvetés: Bíró, Majoros. Gerelyhajitás: Majoros, Krupka. Kalapácsvetés: Bíró, Lerchner, Janza. Amint látható, Délkeletmagyarország válogatottjai között van országos csúcstartó, országos felnött és ifjúsági bajnok is, úgy hogy ennek folytán nagyon szép és érdekes küzdelmekre van kilátás.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Házmesterpárt, keresek, kik tehenet fejni tudnak. Egyszobás lakást, fizetést és tejet kapnak, csak jó bizonyítványnyal egbízható jelentkezzen. Honvédtemető 6. 316 vv.

Könyvelő vagy könyvelőnő felvételtik Benyáts Emil harisnyagyárába, Csapó 42. 649

Festőtanuló fiú fizetéssel felvételtik. Kassa út 35. 659

Vidéki árufuvarozásra fuvarosokat felveszünk. Fűszer, Gyarmaláru Rt. Piac 69. 760

Egy fiatal fodrászsegéd felvételtik. Szent Anna 14. 757

Kifutófiút saját kerékpárral felveszünk. Hirlapiroda, Teleki u. 94. Jelentkezés reggel 8 órától. 756

Ügyes, üzletben jártas 16 éves fiú kifutónak felvételtik. Tüzérlaktanya kantin. 754

Fiatal szabósegédet vasalásra felvesz Tóth Árpád o. 20. Molnár. 749

Középiskolát végzett fiú tanulónak felvételtik. Harmathy könyv-, papírkereskedésben. 747

Kifutót felveszek pékségbe. Kinizsi 49. 746

Cipészsegédeket felveszek, női teksz és férfi gumitalpú munkásokat. Nagy Béla, Dégenfeld tér 11. 745

Kifutófiút fűszerüzletbe felveszek. — Kiss, Szent Anna 51. 744

Szabósegéd vegyes munkára felvételtik. — Piac 79. 720

Fodrászsegédet, fiatalt, felveszek. — Ékes, Auguszta szanatórium. 713

Pékségbe kihordásra fiatalembert felveszek. Kraszula sütőde, Kassa 9. 708

ALKALMAZÁST keres férfi

Soffőr személy vagy teherkocsira ajánlkozik vezetőnek. Cím: Rácz Péter, Jókai 33. 712

ALKALMAZÁST nyer nő

Kifutóleányt szabósághoz felveszek. — Simonffy 5. Viléz Pásztor. 763

Hölgyfodrász segédleányt állandó munkára felveszek. Kállay, Rothermere 3. 758

Kiszolgálásban jártas leányt felveszek. Szentesi Ferenc rövidárunagykereskedő, Simonffy 2. 750

Kifutóleányt, ki nem iskolaköteles, felveszek Szent Anna 39. fűszerüzlet. 738

Jól számoló tisztviselőnő, keresztény, felvételtik. Ajánlatokat „Szerény" jeligére kiadóba kérünk. 722

ALKALMAZÁST keres nő

Német kisasszony gyermekek mellé ajánlkozik délutáni órákra. — Csapó 41. Keresztépület. 715

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Takarításhoz értő kifutóleányt felvesz Moskovits úriszabó, Piac 47. 742

Magános úriasszony keres árva leányt mindenesnek. Csapó 88. Trafiküzlet. 735

Bejáróleányt azonnali belépésre felveszek. — Farkas Györgyné, Péterfia 25. 736

Bejárónőt reggel hattól egyig koszt nélkül azonnalra felveszek. Falus, Teleki 9. 733

Egy középkorú tisztességes komoly korrekt nő gazdasszonyi állást keres. Cím a kiadóban. 731

Egy 15 vagy 16 éves ügyes leányt bejárónak felveszek azonnal. Boskoviesné, Cegléd 1. 730

Bejárónőt keresek. Felszeghy, Komlóssy út 8/a. 726

AJÁNLAT

Sapkák! Sport, levente, Bocskai, téli mindenféle választékban kapható. Vörösmarty 13. 429 9. 30

Szőrmebundákat olcsón készít, javít, alakít Kőváry szűcsmester, püspöki palota, Déri felől. 1820 11. 27

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23—39. 800 vv.

Cianoztasson Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. 9. Telefon 14-27. 711 9. 20

Kosztümöket, kabátokat ízlésesen készít, fordít, alakít „Margó" Bethlen ucca 29. 1029 12. 17

Aranyat, ezüstöt, fogaranyat, brilliánst legmagasabb áron veszek. Ékszerész, Hunyadi 23. 1197 11. 21

Zománcozott tűzhelyek szakszerű javítása. Kiégett kályhák samottozása. Tűzhelyek és kályhák raktáron. Levencsik, Csapó 87. 144 10. 5

Légoltalmi karszalag és jelvény még a régi áron Pethő népművészeti szaküzletében, Szent Anna 10. Telefon 32-41. 1951 9. 29

Tankönyvek, antikvár és új állapotban. Iskolaszerek kaphatók Acél antikvárium, Széchenyi ucca. 1925 9. 30

Bútorok fényezését, javítását, kombinálását modern stílben is vállalom. Özv. Czeglédiné, Pesti 53. 688 9. 14

Poloskairtást ciángázzal, lakások vizsgálását felelősséggel vállal Kiss Zoltán, Kígyó 5. 695 10. 17

Vasutas, katona, pilótaegyenruhákat bizalommal készíttesse Tegdesnél, püspöki palota, Déri sarok 539 12. 2

Legolcsóbban fest, tisztít Weisz, Arany János ucca 29 szám. 1940 vv.

Paplanokat pehelyből, vattából, ócska paplanokat portalanítva készít Nagy Gyula, Sas 2. 624 10. 3

Függönyöket, csipkeszövet, köplianyagokat, sötétképettyes és mintás imprimé anyagokat olcsón, Rothermere 36. Keresztépület. 626 10. 3

Varrogépek, kerékparok, alkatrészek minden géphez olcsón. Javítások jótállással. Vétel, csere, kölcsönzés. Eisenberger, Csapó 101. 1326 9. 22

Melichar amerikai kukorica négyzetbeültető gép még egy prá darab kapható. Gépraktár, Hunyadi 21. 684

Télikabátját, téli kosztümjét, téli egyenruháját már most fordíttassa ki Tegdesnél, Kálvin tér 19. 539 12. 2

Négyszobás modern villa 412 négyszögöl kerttel, adómentes, építkezési teherrel eladó, Hadházi ucca 26/b. Megtekinthető délelőtt 11-től 1-ig. Értekezni Péterfia 34. 115+

Külsővásártér 15. sz. 826.60 négyszögöl telek két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Széchenyi ucca 85. sz. telek, úgy egy darabban, mint parcellákban is megvehető. Felvilágosítás a kiadóban. 4+

KERESLET

Fogaranyat, ezüstöt legmagasabb árban veszek, Fränkl, Piac 56. ezelőtt Frohner mellett. 98 11. 30

Kettő-kettő és fél tonnás jókarban lévő teherautót, 5, 7 és 9 kg-os bányasínt és egy 14 lóerős villanymotort megvételre keresünk. Ajánlatok részletes leírással a Gazdasági Kőszénbánya Vállalathoz, Sajókazim. 729

DIÁKOT KERES

Középiskolai tanulók teljes ellátásra felvétetnek, Libándi, Péterfia 4, Keresztépület. 1825

Tanító család középiskolás leányokat teljes ellátással elfogad, Borz 3. 47 9. 7

Teljes ellátást kaphat középiskolás leány úri családnál központban. 638

Egy vagy két diákot teljes ellátással elvállalok. Honvéd 35. 761

Úri család 1—2 diákot teljes ellátásra elfogad. Püspöki palota IV. kapu II. 25. 752

Diákleányt teljes ellátásra elfogadok III-ik ginázista kisleányom mellé. Zongora van. — Kálvin tér 11. Zelinger. 751

Zsidó gimnázium mellett diákok teljes ellátást kaphatnak, esetleg korrepetálással zsidó úriháznál. Cím a kiadóban. 353

OKTATÁS

Simai gyorsíróiskolában szept. 1-én új tanfolyam kezdődik. Piac 73. Államvizsga. Vidékieknek vasúti kedvezmény. 245 9. 9.

Naményi Zoltán gyorsíró-, gépíróiskolában szeptembertől új tanfolyamok. Vidékieknek vasútkedvezmény. Államvizsga. Batthyány 1. 1628 9. 28

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Strapabíró oldalkocsis motorkerékpár eladó. Cím a kiadóban 865 vv

RÁDIÓ

Rádiókészülék vásárlásánál, javításnál forduljon bizalommal Szabó Lajos műszerészhez, — Csapó 86. Telefon: 32-54. 1987 12. 31

HANGSZER

Bécsben képesített zongorahangoló olcsón, lelkiismeretes munkát végez. Ebenstein Márton, Kápolnási ucca 2. Telefon 24-83. 1511 9. 24

BÚTOR

Kombinált szekrény, modern háló, konyhaberendezés, asztalok eladók. Kossuth 51. 1788 10. 4

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben. Piac 71. 1327 9. 22

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 752 10. 19

Eladó egy zöldszínű vaságy és egy hármas toalett tükör. Lorántffy 3. baloldali lakásban. 737

Keményfa hálószobák nagy választékban asztalosnál. — Mérsékelt árak. Hatvan 39. 1988 10. 5

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Szoba, konyha, spájz (féregmentes) bútorozva, esetleg bútor nélkül óvadékkal kiadó. Dicsőfi 8. 759

Kiadó két egymásbanyíló külön-különbejáratú szoba, irodának is alkalmas. Kossuth 13. I. 748

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Eötvös ucca 100. sz. a. kettő szoba, félkonyha, góré, istálló, mellékhelyiség kiadó. Értekezhetni ugyanott vasárnap 8—12 óráig. 574

Kétszobás lakás október 1-re kiadó. Kovács ügyvéd, Péterfia 4. 734

LAKÁST KERES

2 szoba, konyhás lakást keresek. Erdődy órás, Alföldi palota. 663

100 pengővel honorálom a közbenjárót, aki nekem október közepére vagy november 1-re megfelelő 2—3 szobás komfortos lakást szerez a belterületen. Cím a kiadóhivatalban. 575

30 vagy 50 pengőt adok, aki szoba, konyhás lakáshoz juttat. — Tóth Bálint, Nyíl 62. 710

BÚTOROZOTT SZOBA

Kiadó uccai bútorozott szoba, fürdőszoba- és gázhasználat, októberre. Garai 15. 711

ELVESZETT

Elveszett Nap és Szent Anna ucca saroktól a Szent Anna templomig egy csontkeretes szemüveg csütörtök délelőtt. Kérem a megtalálót, szíveskedjen Nap ucca 27. fodrászüzletbe jutalom ellenében leadni. 725

Elvesztettem női kék tárcát pénzzel együtt, megtalálója pénzt megtarthatja, csak tárcát és arcképet küldje Balogh András névre K. Tóth 42/b. 718

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Bunda, használt, szép szürke indiai perzsa megbízásból eladó. — Altmann szűcs, Miklós 2 72

INGÓSÁG VÉTEL

Magas árat fizetünk régi cinnedényekért, családi ékszerekért, bútorokért, szőnyegekért, órákért, dísztárgyakért, festményekert, bútorait is legjobban az Ingóságközvetítőben értékesítheti, püspöki palota tel. 37-99. 1131 v. v.

Kenyérhajat veszek, érte is küldök. Domokos Lajos u. 6. 851

Csőágyakat, — esetleg matraccal együtt, tiszta és jó állapotban megvenném. Cím a kiadóban. 764

INGÓSÁG ELADÁS

Piarista gimnázium I. osztályába való könyvek olcsón eladók. — Tanító u. 18. 242 vv.

Majdnem új kis Singer varrógép eladó. Apafi 16. Jobbra 5-ik ajtó. 755

Egy jókarban lévő Singer férfi varrógép eladó, László u. 14. 727

Homokkert, Harsányi G. u. 16. sz. alatt egy alighasznált cserép- és Kalor-kályha van eladó. 714

GAZD. ESZKÖZÖK

Eladó egylovas erős strafkocsi. Hétvezér 13. 732

Eladó egy pár komplett kocsi lószerszám, sárga bőrből luxus kivitelű. Vígkedvű M. u. 17. hátul az udvarban. 723

ELADÓ HÁZ

Olcsón eladó vagy okt. 1-re kiadó Homokkert, Berta ucca 9. sz. ház, 2 szoba, konyha, kamara, istálló, góré, magtár alápincézve, fáskamara, kocsiszín, sertéshízaló, jó és rosszvizű kút, sütőkemence, beépített tűzhely stb., azonnal átadó. 1968 9. 16

4000 pengőért eladó ház jómenetelű fűszerüzlettel és egy szoba, konyhás adómentes ház. Ugyanott 6 darab egyéves szimultánozott sertés és egy darab pult és egy tizedesmérleg eladó. Értekezni lehet Tegez 54. 492 9. 17

Eladó az Árpád téren a Sámsoni u. 8. sz. félemeletes ház. Érdeklődni dr Tippainál Hajnal ucca 13. sz. alatt lehet. 620

Eladó adómentes 3 szobás családi ház nagy telekkel város központjában. Ár: 30.000 P. Érdeklődni Homok 82. Ugyanott 2 szoba, előszoba, fürdőszobás családi ház Ára: 16.000 P. 762

ELADÓ HÁZHELY

Eladók olcsó villatelkek a Poroszlay úton. Értekezni Debreceni Műkőgyárnál, Fürdő 2. 476 9. 15

Hajdúszoboszlón, a fürdő mellett lévő Bánomszőlőskertben egy 994 négyszögöles és egy 832 négyszögöles telek eladó. Érdeklődni Nagy Sándor ingatlaniroda Csapó u. 27. Távbeszélő 33-15. vv 1730

Házhely, 303 négyszögöl, Homokkert elején eladó. — Felvilágosítás 24-62 telefonon. 644

FÖLDBÉRLET

Bánkon 102, 11 hold jó búzatermő föld tanyával kiadó. 650

57 hold fekete föld tanyával Hajdúszovát határában bérbe kiadó. — Pereces 24. Kovács József. 581 9. 7

Haszonbérbe kiadó 44 holdas tanyásbirtok — Hajdúhadházon. Értekezhetni Debrecen, Arany János 33. 740

ELADÓ FÖLD

Biharban átírható 30 katasztrális jó fekete föld eladó. Értekezni Piac 68, II. emelet 3. 724

800 négyszögöles termő gyümölcsös parcellák város szélén, műút mellett eladók. Értekezni József kir. herceg 7 alatt ügyvédnél. 753

Eladó tíz hold búzatermő föld Halápon. Értekezni Homok 119. 741

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY